

מֵאמְרֵי
יְרַח
הָאֵיתָנִים
 מְלֻקָּטִים מִסֵּפֶר
הַזֹּהָר הַקָּדוֹשׁ
 עִם הַפִּירוּשׁ הַנִּפְלֵא
מִתּוֹק מִדְּבַשׁ

77

מופץ באלפי עותקים לזיכוי הרבים ירח האיתנים תשפ"ג

בעזרת השם יתברך

מאמרי

ירח האיתנים

מלוקמים מספר

הזהר הקדוש

מהתנא האלקי

רבי שמעון בר יוחאי ז"ע

עם הפירוש הנפלא

מתוך מדבש

מאת הגה"ק המקובל רבי דניאל פריש זצוקל"ה

יו"ל בעשרות אלפי עותקים
לקראת ירח האיתנים תשפ"ג

עת רצון ועיקר התיקון

הנה מקרא מלא דיבר הכתוב (מלכים-א ח, ב) ויקהלו אל המלך שלמה כל איש ישראל **בירח האתנים** בחג הוא החדש השביעי, ופירשו רז"ל בגמ' (ר"ה יא.) שלשון איתנים מורה על חוזק דהיינו שהחודש השביעי הנקרא **תשרי הוא תקיף וחזק במצות**, ופירש"י שם שהם: שופר יוה"כ וסוכה ולולב וערבה וניסוך המים, וכ"כ הרד"ק שם במלכים **שאתנים** מורה על **חוזק המצות שיש בזה החדש חגים ומצות**, והרלב"ג הוסיף להפליג בזה וכתב: ירח האיתנים כי **בו המועדים היותר חזקים והיותר מיישרים אל השלימות**, (כמו שביאר בזה בפ' פנחס). ולפינו חין מליצת הגה"ק בעל יסוד ושורש העבודה זי"ע בהקדמתו לשער האיתון שבספרו זה: מודעת זאת שחדש תשרי הוא זמן אסיפה וקהלה **להקהל ולעמוד על נפשם** לחלות את פני המלך שלמה [הקב"ה] שהשלום שלו, **כל איש ישראל בירח האתנים** בחג הוא החדש השביעי, ולזכר זכרונות שופרות (מלשון שפיר ויופי) מעשי אבות איתני עולם, וזמנו גורם **שהחלש יאמר גבור ותקיף במצות אני להתחזק בעשיית המצות בזה החדש**.

ומה מאד נעמו דבריו הק' של הרבי ר' אלימלך זי"ע בספר **נועם אלימלך** (פ' נח עה"כ ותנח התיבה החודש השביעי): **שעיקר הוא לאדם לתקן את מעשיו בחודש השביעי** הוא תשרי **ואז תפלתו רצוי יותר משאר ימות השנה** כמו שדרשו רז"ל דרשו ה' בהמצאו אלו עשרת ימי תשובה **שאינו הוא כח יותר השראת הקדושה וכו'**, לאחר שעברו ג"כ ימי החג וקיים בהם מצות סוכה ולולב ואז יש כח להקדושה לשלוט על הרי אררט, רמז להקליפות לשבר אותם ע"י הקדושה. והוא ע"ד שכתב הרה"ק מוהר"ן זי"ע בספר **מאור עינים** (בשלהי פ' נח): ובפרט **בחודש תשרי** ע"י מצות שופר וסוכה ולולב **ביותר ממתקים דינים וכו'**, ואז **אצל בעל החסד והרצון אין שום דין והדינים נסים מלפניו**, וכלשון קדשו להלן בפ' האזינו (בתוך ד"ק עה"פ כי שם ה' אקרא): והקב"ה **חפץ חסד** הוא על כן הוקבע יום הדין בר"ה שדן כל באי העולם, ואז **מפחד ואימת הדין חוזרים בכל לבם אל ה'** ומעוררים הרחמים של השם ע"י השופר וממשיכים הרחמנות בעולם שלא יהא תוהו רק ישאר נברא, נמצא בכל ר"ה נברא העולם ממש ויוצא הבריאה מסוד התוהו, ומי גרם לחסד ורחמים שיתפשטו, הדין שנתעורר בר"ה והוא **המסוכב שיתעורר הרחמים**, ובכל ימי עשרת ימי תשובה מעוררין יותר בכל יום ויום ומתגלה הרחמנות ומתפשט יותר.

ונחתום בדברי סניגורם של ישראל הרה"ק מבארדיטשוב זי"ע בספר קדושת לוי (בריש דרושי חנוכה): **בתשרי מחמת מחילת העונות אז הנשמה משגת שיש הבורא עולם**, ובמקום אחר כתב (בריש הדרוש לפסח) אליבא דמ"ד **בתשרי נברא העולם**, דהיינו ההנהגה שהקב"ה מנהיג את העולם **בחסדו הגדול**, וכמו שסיים דבריו בפ' בא: בתשרי אנו עושין הרבה מצות ועל ידי המצות אנו **מעוררים השפע מלמעלה למילוי בקשתינו**, ועלינו לחלות ולצפות לזה בבחינות שברוחניות ובגשמיות ובגילוי אור פני מלך חיים השתא בשנה הבאה עלינו לטובה לשנת גאולה וישועה שלימה ובכתיבה וחתומה טובה עלינו ועל כל ישראל אמן.

מכון מתקן מודבש

פרוס ירח האתנים תשפ"ג

מתחילת הבריאה נקבע ר"ה ליום הדין

אָמַר רַבִּי אֲבָא, בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה נִבְרָא אָדָם, וְקָאִים בְּדִינָא קָמִי מַאֲרִיָּה, וְתָב (דף קא ע"א) בְּתִיּוּבָתָא, וְקָבִיל לִיָּה קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אָמַר לִיָּה, אָדָם, אַנְתָּ תְּהֵא סִימְנָא לְבִנְיָךְ לְדִרְי דְּרִין, בְּהֵאִי יוֹמָא קִיַּימִין בְּדִינָא, וְאִי יְתוּבִין, אָנָּא אֶקְבֵּל לֹן,

נתוק מדבש

מאמר "מתחילת הבריאה נקבע ר"ה ליום הדין" בו יבואר שבשעה שאדם הראשון שב בתשובה על חטא עין הדעת קיבלו השי"ת, ואמר הקב"ה לאדם הראשון אתה תהיה סימן לבניך לדורות שאקבלם בתשובה, ואז נקבע היום ההוא שהיה בראש השנה כיום הדין לדורות ובהבטחת השי"ת שתשובתם אפילו בעת מושב הדין תועיל להם שיקום לישוב על כסא הרחמים להשפיעם על ישראל

(מקור המאמר נזהר פר' אמור דף ק ע"ב-קא ע"א, וצנזאורינו כן יא עמ' תקע-תקעא)

אָמַר רַבִּי אֲבָא, בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה נִבְרָא אָדָם הָרִאשׁוֹן, אָדָם, אַנְתָּ תְּהֵא סִימְנָא לְבִנְיָךְ לְדִרְי דְּרִין אַתָּה תְּהִיָּה סִימֵן לְבִנְיָךְ לְדוּרֵי דוּרוֹת, כִּי כְמוֹ שֶׁבַחְטָאוּ פִּגְמֵי אָדָם אַתָּה כָּל הַדּוּרוֹת, כְּמוֹ כֵּן תִּשְׁוּבוּתוֹ הוֹעִילָה שֶׁבָּכֵל הַדּוּרוֹת כְּשֶׁבִנְיָיִךְ יִחְזְרוּ בְּתִשְׁוּבוֹתָ, הַקֶּבֶ"ה יִקְבֹּל אוֹתָם, בְּהֵאִי יוֹמָא קִיַּימִין בְּדִינָא כִּי בּוֹה הַיּוֹם יַעֲמְדוּ בְּדִין, וְאִי יְתוּבִין וְאִם יִשְׁוּבוּ אִפִּילוּ בְּשַׁעַת מוֹשֵׁב הַדִּין, וְאִפִּילוּ כְּבָר בָּאוּ עֲדִים, אָנָּא אֶקְבֵּל לֹן עִם כָּל זֶה אֲנִי אֶקְבֹּל אוֹתָם, כִּי מוֹדָה וְעוֹזֵב יִרְחוּם (משלי כג יג), וְדָבָר זֶה הוּא הַבְּטָחָה

אָמַר רַבִּי אֲבָא, בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה נִבְרָא אָדָם הָרִאשׁוֹן, וְעָמַד בְּדִין לִפְנֵי קוֹנֵנוּ, עַל שֶׁאֵכֵל מֵעֵץ הָדַעַת, וְתָב (דף קא ע"א) בְּתִיּוּבָתָא וְחִזְרוּ בְּתִשְׁוּבוֹתָ, וְהַצְדִּיק עָלָיו אֶת הַדִּין וְנִתְחַרַּט עַל חֲטָאוֹ, וְקָבִיל לִיָּה קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְקָבִל אוֹתוֹ הַקֶּבֶ"ה, לַעֲנִין שִׁישׁ שִׁיעוֹר קְצוֹב לַעֲוֹנוֹשׁוֹ, עַד שֶׁהַקֶּבֶ"ה יִתְקַן אֶת עוֹלָמוֹ וְיִחְזְרוּר הָעוֹלָם לְמַדְרַגְתּוֹ הָרִאשׁוֹנָה שֶׁהִיָּתָה קוֹדֵם חֲטָאוֹ שֶׁל אָדָם הָרִאשׁוֹן, אָמַר לִיָּה הַקֶּבֶ"ה לְאָדָם

וַאִיקוֹם מִכּוֹרֶסְיָא דְּדִינָא, וְאַתְקִיִּים עַל כּוֹרֶסְיָא דְּרַחֲמִי, וְאַרְחִם
עָלֵיהּ.

וְדוֹד אָמַר, (מהללס קטו ח) אֶהְבֵּתִי כִּי יִשְׁמַע יְהו"ה אֶת קוֹלִי תַּחֲנוּנִי,
וְעַל דָּא כְּתִיב (שס קל ז) כִּי עֲמָךְ הִסְלִיחָה לְמַעַן תִּפְרָא,
וּכְתִיב (שס לו י) כִּי עֲמָךְ מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרֶךְ נְרָאָה אוֹר.

נתוק מדבש

גדולה לישראל שלא יתיאשו מן
התשובה, וַאִיקוֹם מִכּוֹרֶסְיָא דְּדִינָא,
וְאַתְקִיִּים עַל כּוֹרֶסְיָא דְּרַחֲמִי,
וְאַרְחִם עָלֵיהּ וַאִיקוֹם מִכּוֹסֵּא הַדִּין
שהוא סוד המלכות, ואשב ואתקיים על
כסא הרחמים שהוא הבינה המשפעת
רחמים על ישראל, וארחם עליהם.

וְדוֹד אָמַר, אֶהְבֵּתִי אֶת ה', כִּי בָטוּחַ
אֲנִי כִּי יִשְׁמַע יְהו"ה אֶת קוֹלִי
תַּחֲנוּנִי ואין תשובתי חוזרת ריקם,
וְעַל דָּא כְּתִיב ועל זה נאמר אם

עונות תשמר י"ה, ה' מי יעמוד כִּי
עֲמָךְ פִּי עִם הַבִּינָה הַנִּקְרָאת מ"י
הִסְלִיחָה, לְמַעַן תִּפְרָא, אם כן בהיות
האדם ירא ושב מחטאיו, בטוח הוא
שיתכפרו עונותיו (עי' לקמן דף קפס ע"ג),
וּכְתִיב ועוד כתוב כִּי עֲמָךְ עִם הַבִּינָה
מְקוֹר חַיִּים כי היא המשפעת חיים
אל התחתונים על ידי ששבים אליה,

כי בה הוא שורש התשובה, בְּאוֹרֶךְ
נְרָאָה אוֹר ועי"ז באורה יאיר לנו
הקב"ה ונראה אור, אמנן. (רמ"ק ומק"מ
ומפרשים)

עליונים ותחתונים משבחים את ישראל היודעים לבטל הקטרוגים

בְּשַׁעֲתָא דְּדִינָא תְּלִי עַל עֲלָמָא, וְדִינִין שְׂרִיין, וְקַדְשָׁא בְּרִיף הוּא
יְתִיב עַל פּוֹרְסֵיִיא דְּדִינָא לְמִידֵּן עֲלָמָא, בְּהֵהוּא פּוֹרְסֵיִיא
פְּמָה רְשִׁימִין אֲתִרְשִׁימוּ בֵּיהּ, פְּמָה פִּיתְקִין גְּנִיזִין בְּגוּיָהּ, בְּגוּ
אֲחֻמָּתָא דְּמִלְכָּא, כְּלָהוּ סְפָרִין דְּפִתְיָחוּ תַּמָּן אֲתִגְנִיזוּ, וּבְגִין כְּף
לָא אֲתִנְשִׁי מְלָה מִן מִלְכָּא, וְהָאִי פּוֹרְסֵיִיא לָא אֲתַתְקֵן וְלָא שְׂרִיָּא

נתוק מדבש

מאמר "עליונים ותחתונים משבחים את ישראל היודעים לבטל
הקטרוגים" יתבאר בו ענין ישיבת הקב"ה כביכול על כסא הדין בראש
השנה שבו מצוירים כל מעשי התחתונים ואין שכחה לפני כסא כבודו
יתברך, וכולם עוברים ונוכחים לפניו, וכשישראל מתפללים ומתחננים
לפניו ותוקעים בשופר מהפך להם הדין לרחמים, והעיקר הוא ידיעת סוד
כונת התקיעות כדי לשבור ולבטל את כח המקטרגים

(מקור המאמר זוהר פר' נהעלוך דף קמט ע"ב, וצילורינו כרך יב עמ' תמו תמו)

בְּשַׁעֲתָא דְּדִינָא תְּלִי עַל עֲלָמָא פִּיתְקִין גְּנִיזִין בְּגוּיָהּ כְּמָה פִּסְקִי
בשעה שהדין תלוי על דינים של התחתונים הכתובים בפתקים
העולם, היינו בראש השנה, וְדִינִין שְׂרִיין והדינים שורים בעולם, וְקַדְשָׁא בְּרִיף הוּא
יְתִיב עַל פּוֹרְסֵיִיא דְּדִינָא גְּנִיזִין בְּגוּיָהּ כְּמָה פִּסְקִי
לְמִידֵּן עֲלָמָא שֶׁאֵז הַקָּב"ה (שֶׁאֵז הַיְנֵה) בְּהֵהוּא פּוֹרְסֵיִיא דְּדִינָא
יִשְׁבַּע עַל כֶּסֶּא הַדִּין לְדוֹן אֶת הָעוֹלָם, אֲתִרְשִׁימוּ בֵּיהּ כְּמָה רְשִׁימִין
כְּמָה רְשִׁימוּ נִרְשָׁמוּ בּוֹ, כִּי שֵׁם מִצְוִיירִים מִן מִלְכָּא וּלְכַךְ לֹא נִשְׁכַּח שׁוֹם דְּבַר
כָּל הַמַּעֲשִׂים שֶׁל הַתַּחְתּוֹנִים, פְּמָה כְּלָהוּ סְפָרִין דְּפִתְיָחוּ תַּמָּן אֲתִגְנִיזוּ
כָּל הַמַּעֲשִׂים שֶׁל הַתַּחְתּוֹנִים, כִּי אֵין שִׁכְחָה לִפְנֵי הַכֶּסֶּא כְּבוֹדוֹ יִתְבַּרְךְ, וְהָאִי פּוֹרְסֵיִיא לָא

אֶלָּא בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי, דְּאִיהוּ יוֹמָא דְּדִינָא, יוֹמָא דְּכָל בְּנֵי עֲלָמָא
אֲתַפְקִדוֹן בֵּיהּ, בְּלָהוּ עֲבָרִין קָמִי הָהוּא בְּרִסְיָא, וְעַל דָּא וְתַנַּח
הַתְּבָה בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי, בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי וְדָאִי, דְּאִיהוּ דִּינָא דְּעֲלָמָא.

עַל הָרִי אֲרָרְט, אֲלִין (סְמְכִי פּוֹרְסִיָּא) מְאָרִיהוֹן דְּדִינִין, מְאָרִיהוֹן
דִּיבְבָא וִילָלָא, וְכָלְהוּ שְׁלִיחִין (ס"א דְּכָלְהוּ שְׁכִיחִין) בְּהָהוּא
יוֹמָא קָמִי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְכַמָּה מְאָרִי תְּרִיסִין אֲתַעְרוּ בְּהָא
יוֹמָא, וְכָלְהוּ קִיָּמִי תַּחֲוֹת הָהוּא בְּרִסְיָא דְּדִינָא דְּעֲלָמָא.

וַיִּשְׂרְאֵל מְצֻלָּאן צְלוּתָא בְּהָהוּא יוֹמָא, וּבְעָאן וּמִתְחַנְנָן קָמִיהּ,

מתוק מדבש

אֲתַתְקֵן וְלֹא שְׂרִיָּא אֶלָּא בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי וְזֶה הַכֶּסֶּא לֹא נִתְתַּקֵּן וְאִינוּ
שׁוֹרָה לְדוֹן אֵלָּא בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי שֶׁהוּא
חֹדֶשׁ תְּשֵׁרִי, דְּאִיהוּ יוֹמָא דְּדִינָא שֶׁאִינוּ
הוּא רֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁהוּא יוֹם הַדִּין, יוֹמָא
דְּכָל בְּנֵי עֲלָמָא אֲתַפְקִדוֹן בֵּיהּ הוּא
יוֹם שֶׁכָּל בְּנֵי הָעוֹלָם נִפְקָדִים וְנוֹכְרִים
בּוֹ, בְּלָהוּ עֲבָרִין קָמִי הָהוּא בְּרִסְיָא
כּוֹלֵם עוֹבְרִים לִפְנֵי הַכֶּסֶּא הָהוּא, וְעַל
דָּא וְעַל זֶה נֹאמַר וְתַנַּח הַתְּבָה שֶׁהִיא
סוֹד הַמַּלְכוּת הַנִּקְרָאת תִּיבָה, וְהִיא נַחַה
לְהִיּוֹת כֶּסֶּא לְבִינָה לְדוֹן אֶת הָעוֹלָם,
בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי הֵיכַן בַּחֲדָשׁ
הַשְּׁבִיעִי וְדָאִי, דְּאִיהוּ דִּינָא
דְּעֲלָמָא שֶׁאִינוּ דִּינִים אֶת הָעוֹלָם.

וְזֶה שֶׁכָּתוּב עַל הָרִי אֲרָרְט שֶׁהֵם
הָרִים חֲשׂוֹכִים הַרְמוּזִים עַל דִּינִים

קָשִׁים, וְהֵיכַן אֲלִין מְאָרִיהוֹן דְּדִינִין
אֵלּוּ הֵם בְּעֵלֵי הַדִּינִים שֶׁבְּעוֹלָם הָאֲצִילוֹת,
מְאָרִיהוֹן דִּיבְבָא וִילָלָא בְּעֵלֵי
הַשְּׁבִיעִי וְהַתְּרוּעָה שֶׁהֵם בְּעֵלֵי הַדִּינִים
שֶׁבְּעוֹלָמוֹת יִצְרָה וְעִשָּׂיָה, דְּכָלְהוּ
שְׁכִיחִין בְּהָהוּא יוֹמָא קָמִי קִדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא שֶׁכּוֹלֵם נִמְצָאִים בְּיוֹם רֹאשׁ
הַשָּׁנָה לִפְנֵי הַקַּב"ה, וְכַמָּה מְאָרִי
תְּרִיסִין אֲתַעְרוּ בְּהָא יוֹמָא וְכַמָּה
בְּעֵלֵי מַגִּינִים שֶׁהֵם בְּעֵלֵי מַלְחָמוֹת
שֶׁבְּעוֹלָם הַבְּרִיאָה הַמְּתַעֲוָרִים בְּזֶה הַיּוֹם,
וְכָלְהוּ קִיָּמִי תַּחֲוֹת הָהוּא בְּרִסְיָא
בְּדִינָא דְּעֲלָמָא וְכּוֹלֵם עוֹמְדִים תַּחַת
כֶּסֶּא הַמַּלְכוּת כְּשֶׁדִּינִים אֶת הָעוֹלָם.

וַיִּשְׂרְאֵל מְצֻלָּאן צְלוּתָא בְּהָהוּא
יוֹמָא וְיִשְׂרָאֵל מִתְפַּלְלִים
תַּפְלָה בְּיוֹם הָהוּא, וּבְעָאן וּמִתְחַנְנָן

וְתִקְעִין בְּשׁוֹפָר, וְקִדְשָׁא בְּרִיף הוּא חֵיִס עֲלִיָּהוּ, וּמִהֶפֶךְ דִּינָא לְרַחֲמִי, וְכָל עֲלָאִי וְתַתָּאִי פְתַחֲי וְאַמְרִי (שס פט טז) אֲשֶׁרִי הָעָם יוֹדְעֵי תְרוּעָה.

וְעַל דָּא בְּעֵינָא בְּהֵוָּא יוֹמָא, דְּהֵהוּא דְתִקַּע דִּידַע עֲקָרָא דְמִלָּה, וַיִּכְוֹן בִּיה בְּתְרוּעָה, וַיַּעֲבִיד מִלָּה בְּחִכְמָתָא, וְעַל דָּא כְּתִיב אֲשֶׁרִי הָעָם יוֹדְעֵי תְרוּעָה, וְלֹא כְּתִיב תוֹקְעֵי תְרוּעָה, וְהָא אֲתַמַּר.

מתוק מדבש

קָמִיָּה ומבקשים ומתחננים לפני הקב"ה, וְתִקְעִין בְּשׁוֹפָר ותוקעים בשופר, וְקִדְשָׁא בְּרִיף הוּא חֵיִס עֲלִיָּהוּ והקב"ה מרחם עליהם, וּמִהֶפֶךְ דִּינָא לְרַחֲמִי ומהפך להם את הדין לרחמים, וְכָל עֲלָאִי וְתַתָּאִי פְתַחֲי וְאַמְרִי וכל העליונים והתחתונים פותחים ואומרים אֲשֶׁרִי הָעָם יוֹדְעֵי תְרוּעָה פי' שידועים לשבור ולבטל את המקטרגים על ידי התרועה.

וְהָא אֲתַמַּר והרי למדנו את הענין

היטב. (רמ"ק ומק"מ ועט"ט)

וְעַל דָּא בְּעֵינָא בְּהֵוָּא יוֹמָא ועל

ביום זה הקב"ה נקרא מלך

וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּבֹא שְׁמֹה (מ"ז ד יב), וַיְהִי הַיּוֹם, מֵאֵן הוּא יוֹמָא דָּא, אֵלָא כְּמָה דְּאוּקְמוּהּ, וְתָא חֲזִי הֵהוּא יוֹמָא יוֹמָא טְבָא דְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה הַנִּה, דְּאַתְּפִקְדוּ בֵּיהּ עֲקָרוֹת דְּעֵלְמָא, וְאַתְּפִקְדֵּן בֵּיהּ בְּנֵי עֵלְמָא, קָרָא לְשׁוֹנְמִית וְאַמֵּר, (שס פסוק יג) הִנֵּה חֲרָדְתָּ אֲלֵינוּ אֶת כָּל הַחֲרָדָה הַזֹּאת, בְּגִינֵי כֶּךָ אֲצִטְרִיכְנָא לְעֵינָא יוֹמָא דָּא בְּדִינֵי דְּעֵלְמָא, דְּקָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דָּאִין בְּיוֹמָא דָּא (דף מד ע"ב) לְעֵלְמָא, וּבְגִין דְּאַתְּפִרְשָׁנָא בְּלַחוּדָאֵי בְּאַתֵּר דָּא, אֲצִטְרִיכְנָא

מתוך מדבש

מאמר "ביום זה הקב"ה נקרא מלך" נתבאר בו שביום ר"ה הוא הזמן של פקידת העקרות שבעולם וביום זה נקרא הקב"ה מלך, ואלישע הנביא אמר לשונמית שבר"ה אני צריך לעיין בענין הרוגז והדין הנגזר על בני העולם כדי שאוכל לבטלו ולהכריע את הבית דין העליון לרחמים, ואם את צריכה למלך העליון על דבר המעשים שבידך אשתדל עבורך להטיב לך

(מקור המאמר מהר פ"ר נשלח דף מד ע"א-ע"ב, ונציאורינו ככך ה' עמ' מפז-מפג)

וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּבֹא שְׁמֹה, [אלישע הנביא] מִשׁ"כ וַיְהִי הַיּוֹם בְּה' ידִיעָה מֵאֵן הוּא יוֹמָא דָּא מָה הִיָּה אוֹתוֹ הַיּוֹם, אֵלָא כְּמָה דְּאוּקְמוּהּ בִּפְּנֵי פִנְחָס דָּף רִלָא ע"א שֶׁהִיָּה רֵאשׁ הַשָּׁנָה, וּמִפְּרֵשׁ וְאַמֵּר וְתָא חֲזִי, הֵהוּא יוֹמָא יוֹמָא טְבָא דְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה הַנִּה וְכָא וְרָאָה שְׁאוֹתוֹ הַיּוֹם הִיָּה יוֹם טוֹב שֶׁל רֵאשׁ הַשָּׁנָה, דְּאַתְּפִקְדוּ בֵּיהּ עֲקָרוֹת דְּעֵלְמָא שְׁנִפְקָדוֹת בּוֹ הַעֲקָרוֹת שְׁבַעֲוֹלָם, וְאַתְּפִקְדֵּן בֵּיהּ בְּנֵי עֵלְמָא וְנִפְקָדִים בּוֹ כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם, קָרָא לְשׁוֹנְמִית וְאַמֵּר אֵז קָרָא אֵלִישַׁע לְשׁוֹנְמִית וְאַמֵּר אֵז קָרָא אֵלִישַׁע לְשׁוֹנְמִית וְאַמֵּר לֵה הִנֵּה חֲרָדְתָּ אֲלֵינוּ אֶת כָּל הַחֲרָדָה הַזֹּאת וְתִקְנֵת לִי מְקוֹם שְׁאוֹכֵל לְהַתְּבוֹדֵד בּוֹ, לֹכֵן אֲנִי רוֹצֵה לְהִיטִיב עִמָּךְ בְּדַבְּרִי מָה, וְאַמֵּר לֵה כִּי בְּגִינֵי כֶּךָ אֲצִטְרִיכְנָא לְעֵינָא יוֹמָא דָּא בְּדִינֵי דְּעֵלְמָא, דְּקָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דָּאִין בְּיוֹמָא דָּא (דף מד ע"ב) לְעֵלְמָא לֹכֵן אֲנִי צָרִיךְ לְעִיֵּן בְּיוֹם זֶה בְּדִינֵי הָעוֹלָם, בְּגַלֵּל שֶׁהִקְבִּיָּה דֵּן בְּיוֹם הַזֶּה אֶת הָעוֹלָם, וּבְגִין דְּאַתְּפִרְשָׁנָא בְּלַחוּדָאֵי בְּאַתֵּר דָּא

לְאַסְתָּכֶלָא בְּרִגְזוֹ דְּעֵלְמָא, (סז) וּמָה לַעֲשׂוֹת לָךְ, הִישׁ לְדַבֵּר לָךְ
אֶל הַמֶּלֶךְ אוֹ אֶל שַׂר הַצָּבָא.

וְכִי מֶלֶךְ דָּא לָמָה אַצְטְרִיכָא לְגַבִּי אֶתְתָּא, דְּלֹא נִפְקֵת וְלֹא אֲזַלַת
וְלֹא עֲאֵלַת בְּהִיכְלָא דְּמִלְכָּא, אֶלָּא יוֹמָא דָּא הִוָּה גָּרִים,
דְּכָל בְּנֵי עֵלְמָא יִתְבִּין (נ"א קְיִימִין) בְּדִינָא, וּבִהְיוּא יוֹמָא אֶקְרִי
קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מֶלֶךְ, הַמֶּלֶךְ הַמְשַׁפֵּט, אָמַר לָהּ אִי אַתְּ אַצְטְרִיךְ
לָךְ לְגַבִּי מִלְכָּא עֲלֵאָה עַל עוֹבְדִין דִּי בִידֶךְ.

מתוק מדבש

ובשביל שנתפרשתי להיות לבדי במקום הזה שתקנת לי שאוכל להתבודד בו, שעייז יש לי ישוב הדעת, לכן אַצְטְרִיכָנָא לְאַסְתָּכֶלָא בְּרִגְזוֹ דְּעֵלְמָא אֲנִי יִכּוֹל וְצָרִיךְ לַעֲיִין בְּרוּגְזוֹ וְדִין הַגָּזֵר עַל הָעוֹלָם כְּדִי שֶׁאוּכַל לְבַטְלוֹ, וְלַהֲכָרִיעַ אֶת הַבֵּית דִּין הָעֲלִיּוֹן לְרַחֲמִים, אִם כֵּן אֶגֶב אוֹרְחֵי אִסְתַּכַּל גַּם כַּמָּה שָׂאת צְרִיכָה, וְזֶה שֶׁאֶמַּר וּמָה לַעֲשׂוֹת לָךְ הִישׁ לְדַבֵּר לָךְ אֶל הַמֶּלֶךְ אוֹ אֶל שַׂר הַצָּבָא.

ומקשה וְכִי מֶלֶךְ דָּא לָמָה אַצְטְרִיכָא לְגַבִּי אֶתְתָּא וכי דבר זה למה נצרך לאשה, דְּלֹא נִפְקֵת וְלֹא אֲזַלַת וְלֹא עֲאֵלַת בְּהִיכְלָא דְּמִלְכָּא שְׁאִינָה יוצאת מביתה ואינה הולכת ונכנסת

בהיכל המלך ושר צבא, אֶלָּא יוֹמָא דָּא הִוָּה גָּרִים, דְּכָל בְּנֵי עֵלְמָא קְיִימִין בְּדִינָא אלא יום זה היה גורם שכל בני העולם עומדים בדין, וּבִהְיוּא יוֹמָא אֶקְרִי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מֶלֶךְ וּבִיוֹם זֶה נִקְרָא הַקֶּבֶ"ה מֶלֶךְ, כְּמוֹ שֶׁאוֹמְרִים בְּתַפְלָה הַמֶּלֶךְ הַמְשַׁפֵּט, לְכֵן אָמַר לָהּ, אִי אַתְּ אַצְטְרִיךְ לָךְ לְגַבִּי מִלְכָּא עֲלֵאָה עַל עוֹבְדִין דִּי בִידֶךְ אָמַר לָהּ אִישׁעֵי אוֹלֵי אֶת צְרִיכָה לְמֶלֶךְ הָעֲלִיּוֹן עַל הַמַּעֲשִׂים שֶׁבִידֶךְ, ר"ל אוֹלֵי פִגְמַת בְּמִצְוֹת עֲשֵׂה שֶׁהֵם תְּלוּיּוֹת בְּמֶלֶךְ הָעֲלִיּוֹן שֶׁהוּא בַּחֲנִינָה הַתְּפֹאֶרֶת, אוֹ אוֹלֵי חֲטָאִת בְּמִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה הַתְּלוּיּוֹת בְּמַלְכוּת שֶׁנִּקְרָאת שַׂר הַצָּבָא לְפִי שֶׁהִיא שַׂר עַל כָּל צָבָא מְרוֹם, וְאִנִּי אֲשַׁתְּדַּל לְהַעֲבִיר פִּגְמֶךָ מִלְּמַעְלָה.

מַרְיָא דִּירְחָא סְפָרִין פְּתִיחִין מֵרָאשׁ הַחֲדָשׁ דְּהֵינּוּ מֵרָאשׁ הַשָּׁנָה הַסְּפָרִים פְּתוּחִים, וְדִינֵי דִינֵין וְהַדֵּינִים שֶׁבְּכָל הָעוֹלָמוֹת דְּנִים אֵת הַדֵּינִים שֶׁל הַבִּינוּנִים שֶׁשָּׁבוּ בַּתְּשׁוּבָה בִּימֵים שֶׁבִין רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְיוֹם הַכִּפּוּרִים, וְהֵינּוּ בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא בְּתֵי דִינֵין אֲתַמְסֹרן לֹאֲתַפְתָּחָא בְּדִנָּא בְּכָל יוֹם וְיוֹם מֵעֶשְׂרֵת יָמֵי תְּשׁוּבָה נִמְסַר לְבַתֵּי דִינֵים הֵכָּה לְפָתוּחַ בְּדִין וּלְדוֹן אֵת הָעוֹלָם, לְפִי מָה שֶׁמוֹסִיף הַבִּינוּנִי תְּשׁוּבָה אוֹ חֲטָאִים, עַד הֵהוּא יוֹמָא דֶּאֱקָרִי

ספר מאמרי יום הכיפורים תהר יא

יוֹמָא בְּעָאן יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא לְמַחְדֵּי בְּחֻדְוֹתָא לְקַדְמוֹת מְאָרְיָהוֹן,
דְּזַמִּין לְיוֹמָא אַחֲרָא לְמִיתָב עֲלֵיהּ בְּכוֹרְסִיָּא קְדִישָׁא דְרַחֲמֵי,
בְּכוֹרְסִיָּא דְּוֹתְרָנוּתָא.

ענין עינוי הנפש באכילה שבערב יו"כ

תַּעֲנֹנּוּ אֶת נַפְשׁוֹתֵיכֶם, נַפְשׁוֹתֵיכֶם קְאָמֵר, בְּגִין דְּיִשְׂרָאֵל מְשַׁתְּפָחִין

מתוך מדבש

כלומר שמתקנים את ספירות חסד גבורה תפארת של בחינת התפארת הכללי שיהיו כסא ומרכבה לבינה, בְּהוּא יוֹמָא בְּעָאן יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא לְמַחְדֵּי בְּחֻדְוֹתָא לְקַדְמוֹת מְאָרְיָהוֹן ביום ההוא של ערב יום הכפורים צריכים ישראל לשמוח בשמחה ובבטחון לפני קונם, דְּזַמִּין לְיוֹמָא אַחֲרָא לְמִיתָב עֲלֵיהּ

בְּכוֹרְסִיָּא קְדִישָׁא דְרַחֲמֵי לפי שעתיד ליום שלאחריו שהוא יום הכפורים לשבת בשבילם בכסא קדוש של רחמים, בְּכוֹרְסִיָּא דְּוֹתְרָנוּתָא בכסא של וותרנות, לכן אנו צריכים להיות בטוחים שעל ידי התשובה ויותר הקב"ה וימחול על כל עונותינו, ויזכנו ויטהרנו במדת החסד ובמדת הרחמים כדמפרש ואזיל.

מאמר "ענין עינוי הנפש באכילה שבערב יו"כ" בו נתבאר שעל ידי עינוי הנפש שביום הכיפורים תדבק הנפש בשורשה ויגוקה הפנים למעלה במקום שורש הדין, ובאכילה ושתייה והעונג שבערב יו"כ תצטער הנפש ותעונה יותר ביום הכיפורים, ובעינוי הגוף והנפש יבואו להכנעה שעל ידי זה יתכפרו עונותיהם

(מקור המאמר זוהר פר' אחרי דף סח ע"ג, וצילוינו ככך יא עמ' קס-קסא)

תַּעֲנֹנּוּ אֶת נַפְשׁוֹתֵיכֶם, הנה נַפְשׁוֹתֵיכֶם קְאָמֵר התורה אומרת לשון נפש, כי עיקר העינוי הוא לנפש

ולא לגוף, בְּגִין דְּיִשְׂרָאֵל מְשַׁתְּפָחִין קָמִי מְלָכָא קְדִישָׁא זְכָאִין לפי שביום הכפורים על ידי העינוי נמצאים ישראל

קָמִי מִלְּפָא קְדִישָׁא זָפֵאִין, וְיִהְיָ רְעוּתָא דְלִהּוֹן לְגַבִּי קְדָשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, וְלֹאֲתִדְבָקָא בֵּיהּ, בְּגִין דִּיתַכְפֹּר לָהּ חוּבֵיהּ.

וְעַל דָּא, מֵאֵן דְּאָכַל וְשָׁתִי בְּתַשְׁעָאָה, וּמַעֲנָא נַפְשִׁיהּ בְּמִיכָלָא
וּמִשְׁתֵּיָא, אֲשַׁתְּכַח בְּעִשְׂרָאָה עֲנוּיָא דְנַפְשָׁא בְּתֵרִין חוּלְקִין,
וְאֲשַׁתְּכַח בְּאֵלּוּ אֲתַעֲנִי תַשְׁעָאָה וְעִשְׂרָאָה.

מתוק מדבש

זכאים לפני המלך הקדוש, כי על ידי העינוי תדבק הנפש בשורשה, ויכופר וינוקה הפגם למעלה במקום שורש הדין, ועל ידי זה ויהא רעותא דלהון לגבי קדשא בריך הוא ולא תדבקא ביה יהיה הרצון שלהם לעבוד להקב"ה ולהתדבק בו, כי על ידי התענית תחשוק הנפש להפרד מן החומר ולהתדבק בהקב"ה, בגין דיתכפר להו חוביהו והעיניו הוא כדי שיתכפר להם עונותיהם, לכן עיקר העינוי הוא להנפש.

ועתה מפרש איך עיקר העינוי הוא להנפש, ואמר וְעַל דָּא מֵאֵן דְּאָכַל וְשָׁתִי בְּתַשְׁעָאָה ועל כן מי שאוכל ושותה בתשיעי, דהיינו בערב יום כפורים, וּמַעֲנָא נַפְשִׁיהּ בְּמִיכָלָא וּמִשְׁתֵּיָא ומענג את נפשו במאכל

ומשתה, אֲשַׁתְּכַח בְּעִשְׂרָאָה עֲנוּיָא דְנַפְשָׁא בְּתֵרִין חוּלְקִין נמצא בעשירי כלומר ביום הכפורים, מעונה "נפשו" בכפלים, וְאֲשַׁתְּכַח בְּאֵלּוּ אֲתַעֲנִי תַשְׁעָאָה וְעִשְׂרָאָה ונחשב לו כאילו התענה תשיעי ועשירי, והענין כי הגוף יחלש יותר אם יתענה ב' ימים רצופים, מאם יאכל בתשיעי ויתחזק הגוף, ואח"כ יתענה רק יום אחד, כי אז יש כח בחומר להתיר מה שנתחזק ולא יחלש הגוף, אמנם הנפש תעונה יותר ותצטער אם יאכל בתשיעי הרבה ותתענג ואח"כ תתענה יום אחד, מאם תתענה שני ימים שהוא באמת חולשה רבה, אמנם הנפש לא תצטער צער העינוי, אלא הגוף הוא חלש, ולזה אמר תענו את נפשותיכם מפני שעיקר העינוי הוא לנפש ולא לגוף.

את נפשותיכם, לאכללא כללא גופא ונפשא, ולא תפגעא בהאי יומא לאתפפרא על חוביהון.

התשובה מבטלת גזר הדין

אמר רב נחמן בר יצחק, אדם הראשון פיון שנטרד מגן עדן, חשב שמימות מיד, והיה בוכה ומתחנן ושב בתשובה, עד שקבלו הקדוש ברוך הוא בתשובה, והאריך ימיו, וקיים בו דברו דכתיב ביום אכלך ממנו, ונתן לו יומו שהוא אלה שנה,

נתוק מדבש

אבל גם הגוף מצטער, וזה שאמר את נפשותיכם מלת א"ת באה לאכללא כללא גופא ונפשא לכולל את הכל, את הגוף ואת הנפש ששניהם מצטערים ומתכפרים, כמו שהחטא נעשה ונשלם בשיתוף שניהם (כמשל העור והסניג, המוכר נמס' סנהדרין דף לא ע"ג), ולא תפגעא בהאי יומא ועל ידי זה יהיו נכונים ביום הזה, לאתפפרא על חוביהון כדי שעל ידי ההכנעה יתכפרו עונותיהם.

מאמר "התשובה מבטלת גזר הדין" בו נתבאר כמה גדול כח התשובה שאף כשישראל חוטאים חפץ השי"ת שישבו למולו ואז כביכול פושט ידו ומקבלם ומוחל להם מיד אף שנגזרה עליהם גזירה ח"ו אזי בתשובת האדם היא מתבטלת והוא יחיה באורך ימים

(מקור המאמר זוהר חדש פרשת צלצית דף כד ע"ב, ונצי"טו כרך א עמ' שפד-שפה)

אמר רב נחמן בר יצחק, אדם הראשון, פיון שנטרד ונתגרש מגן עדן, חשב שמימות מיד, והיה בוכה ומתחנן ושב בתשובה, עד שקבלו הקדוש ברוך הוא בתשובה, והאריך ימיו, וקיים בו דברו דכתיב ביום אכלך ממנו ממות תמות, אלא שהמתיק את דינו ונתן לו יומו של הקב"ה שהוא אלה שנה, וזאת עשה הקב"ה להורות לכל העולם כלומר

להורות לכל העולם, שהקדוש ברוך הוא חנון ורחום הוא, ומקבל בתשובה לשבים, ואינו חפץ מהם זולתי שיהיו, דכתיב (יחזקאל יח לב) ולמה תמותו בית ישראל, והשיבו וחיו.

אמר רבי יצחק, אשריהם הבנים שהאב אומר להם כך, ווי להם לבנים, שאינם שומעים ממנו. אמר רב יהודה אמר רב, לא חזינן רחמנותא פרחמנותא דקדשא בריה דא, בכל מקום את מוצא פשטא דא ישראל, ושב למולו, פשט ידו וקבלם, ומחל להם מיד, הדא הוא דכתיב (מכה י יח) מי א"ל פמוך נושא עון ועובר על פשע.

מתוך מדבש

לדורות עולם, שהקדוש ברוך הוא חנון ורחום הוא, ומקבל בתשובה לשבים, ואינו חפץ מהם זולתי שיהיו, דכתיב כמו שכתוב ולמה תמותו בית ישראל וכתוב אחריו והשיבו וחיו ר"ל אפילו שגזר גזרת מיתה על האדם, אם הוא עושה תשובה מתבטלת הגזרה ויחיה ויארץ ימים.

אמר רבי יצחק, אשריהם הבנים שהאב אומר להם כך השיבו וחיו, והם עושים תשובה, ווי להם

לבנים, שאינם שומעים ממנו ואינם עושים תשובה. אמר רב יהודה אמר רב, לא חזינן רחמנותא פרחמנותא דקדשא בריה דא לא ראינו רחמנות כמו הרחמנות שהקב"ה מרחם על בריותיו, בכל מקום את מוצא פשטא דא ישראל, ושב למולו, פשט ידו וקבלם, ומחל להם מיד, הדא הוא דכתיב זהו שכתוב מי א"ל פמוך נושא עון ועובר על פשע לשארית נחלתו לא החזיק לעד אפו כי חפץ חסד הוא.

הקב"ה מחכה לתשובת ישראל, לגאלם

רבי אליעזר אמר, כל הגליות שגלתה כנסת ישראל, נתן לה הקדוש ברוך הוא זמן וקץ, ונתעוררה תמיד בתשובה, וגלות האחרון אין לו קץ וזמן, אלא הכל תלוי בתשובה, שנאמר (דברים ל ב) ושבתי עד יהו"ה אלהיך ושמעת בקולו, וכתוב (שם פסוק ד) אם יהיה נדחך בקצה השמים משם יקבצך יהו"ה אלהיך ומשם יקחך.

אמר ליה רבי עקיבא, אם כן, היאך יהא דא להתעורר כוליהון פחדא בתשובה, מאן דהוי בסייפי שמיא, ומאן דהוא בסייפי ארעא, היך יתחברון פחדא למעבד תשובה.

מתוך מדבש

מאמר "הקב"ה מחכה לתשובת ישראל, לגאלם" יבואר בו רב החיל שבהתעוררות התשובה שהקב"ה מצפה לזה מישראל כדי שיוכל להטיב להם ולחוננם בנאולה שלימה

(מקור המאמר זוהר חדש פר' נח, דף ל ע"א ונצי"אוינו כרך א עמ' תסו-תסז)

רבי אליעזר אמר, כל הגליות שגלתה כנסת ישראל, נתן לה הקדוש ברוך הוא זמן וקץ עד מתי יהיו בגלות, ונתעוררה תמיד בתשובה וחזרה לארץ ישראל, וגלות האחרון הזה אין לו קץ וזמן מתי יגאלו ישראל ממנה, אלא הכל תלוי בתשובה, שנאמר ושבתי עד יהו"ה אלהיך ושמעת בקולו, וכתוב וכתוב אחר כך אם יהיה נדחך בקצה השמים משם יקבצך יהו"ה אלהיך ומשם יקחך.

אמר ליה רבי עקיבא לרבי אליעזר, אם כן שהכל תלוי בתשובה, היאך יהא דא להתעורר כוליהון פחדא בתשובה איך יהיה דבר זה שכל ישראל יחד יתעוררו בתשובה, כי כתוב אם יהיה נדחך בקצה השמים, דהיינו מאן דהוי בסייפי שמיא מי שהוא בסוף השמים במזרח, ומאן דהוא בסייפי ארעא ומי שהוא בסוף הארץ במערב, (לפי שזוהר הוא נחית ז"א הנקרא שמים. נקט זו בסוף השמים, ומערכ הוא נחית המלכות הנקראת ארץ, לכן נקט זה בסוף הארץ).

אמר לו רבי אליעזר, חייך, דאי יחזרון בתשובה רישי פנישתא, או חדא פנישתא, בזכותם יתפנש כל גלותא, דקדשא ברין הוא איסתכי תדירא אימתי יחזרון, ויעבד להון טבא, דכתיב (ישעיה ל כח) ולכן יחפה יהו"ה לחננכם, מחפה תמיד אימתי יעשו תשובה.

סוד אמירת כל נדרי

ביה נפקי משלשליהון אינון דאית עליהו גזר דין בנדר

מתוק מדבש

היך יתחברון פחדא למעבד תשובה איך יתחברו יחד לעשות תשובה. אמר לו רבי אליעזר לרבי עקיבא, חייך הוא לשון שבועה, דאי יחזרון בתשובה רישי פנישתא שאם יחזרו בתשובה כראוי ראשי העדה, או חדא פנישתא או עדה אחת, בזכותם יתפנש כל גלותא בזכותם

יתקבצו כל הגליות, דקדשא ברין הוא איסתכי תדירא אימתי יחזרון כי הקב"ה מצפה תמיד מתי יחזרו בתשובה, ויעבד להון טבא ויוכל לעשות להם טובות לגאלם, דכתיב ולכן יחפה יהו"ה לחננכם פירושו הקב"ה מחפה תמיד אימתי יעשו תשובה ויוכל לחוננם ולגאלם.

מאמר "סוד אמירת כל נדרי" בו יבואר פנימיות הכונה והענין של אמירת כל נדרי בפתיחת התפלות של היום הקדוש והנורא שבזה מורים על סוד החירות של ישראל בגלות, כשבכך מתירים את עונש עונותיהם שבאו עליהם בנדר ושבועה ובזה נתגלה ענין החירות והגאולה על ידי האורות העליונים המאירים ביום הכיפורים

(מקור המאמר זהו פר' פנחס דף רנה ע"א נרע"מ, וציטוריו כן יד עמ' מרכ)

ביה נפקי משלשליהון ביום הכפורים שלהם, אינון דאית עליהו גזר דין בנדר ובשבועה אותם שיש עליהם יוצאים מכבליהם ומן השלשלת

ובשְׁבוּעָה, וּבִגְזֵן דָּא תְּקִינֵנוּ לְמִימַר בֵּיהּ כָּל נְדָרֵי וְאַיְסָרֵי וְכוּ', כּוּלְהוֹן יְהוֹן שְׁבִיתִין וְשְׁבִיקִין, לֹא שְׁרִירִין וְלֹא קִיּוּמִין [וְכוּ']. יְהוֹן שְׁבִיקִין וְשְׁבִיתִין, לֹא שְׁרִירִין וְלֹא קִיּוּמִין, (נמדצר טו כו) וְנִסְלַח לְכָל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

מתוק מדבש

גזר דין בנדר ובשבועה, ר"ל אלו שבעונותיהם נגזר עליהם איזה עונש בנדר ובשבועה, הנה יום הכפורים שהוא סוד הבינה עולם החירות, מתיר ומבטל מהם את הנדר והשבועה, והגזר דין מתבטל מעליהם. וּבִגְזֵן דָּא תְּקִינֵנוּ לְמִימַר בֵּיהּ ובשביל זה תיקנו לומר בו, כָּל נְדָרֵי וְאַיְסָרֵי ושבועי, פ' כל הנדרים והאיסורים והשבועות, כּוּלְהוֹן יְהוֹן שְׁבִיתִין וְשְׁבִיקִין לֹא שְׁרִירִין וְלֹא קִיּוּמִין כולם יהיו מושבתים ועזובים, לא יהיה בהם שום תוקף, ולא יהיו קיימים, ר"ל שיתבטלו כל הנדרים והשבועות של מעלה, ואז יתבטלו כל גזרי הדינים מעל בני ישראל [וכו']. הנה כשבא יום הכפורים, אז בְּחֻכְמָהּ וּבִינָה שבהם סוד הגאולה והחירות, יְהוֹן שְׁבִיקִין וְשְׁבִיתִין לֹא שְׁרִירִין וְלֹא קִיּוּמִין יהיו נעזבים ומושבתים הנדרים והשבועות, ולא יהיה להם שום תוקף ולא יהיו קיימים, אלא יתקיים בהם מש"כ וְנִסְלַח לְכָל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כי ניתרים ישראל מכבלי הגלות על ידי אור החכמה והבינה, במהרה בימינו אמן.

ענין עבודת הכהן גדול ביום הכיפורים

פְּקוּדָא דָּא, לְמַפְלַח כְּהֵנָּא רַבָּא פּוֹלְחָנָא דִּיהוּא יוֹמָא כְּמָה
דְּאַצְטְרִיף. וְלִמְשַׁלַּח שְׁעִיר לְעִזָּאזֵל, רְזָא דָּא, כְּמָה דָּאתָ אָמַר,
בְּגִין לְאַתְפָּרְשָׁא מַעֲמָא קְדִישָׁא, וְלֹא יִתְבַּע חוֹבִיּהוֹן קָמִי מַלְכָּא,
וְלֹא יִקְטָרַג עֲלֵיהּ, דִּיהָא לִית לִיהּ תְּקִיפּוּ וְשִׁלְטָנוּ (בַּה), בַּר כַּד
אַתְקַף רוּגְזָא מְלַעֲיָלָא.

מתוך מדבש

מאמר "ענין עבודת הכהן גדול ביום הכיפורים" יתבאר בו מעם העבודה
לפני ולפנים של הכהן הגדול ביום הכפורים שהוא ענין ריצוי הספירות
העליונות והמתקת הקטרוגים מעל ישראל, ודבר שילוח השעיר לעזאזל
שמביא לסתימת פי השטן ואדרבה על ידי זה נהפך להיות מליץ יושר
על ישראל

(מקור המאמר צוהר פר' אחרי דף סג ע"א צרע"מ, וצנזאורינו כרך יא עמ' 35-36)

פְּקוּדָא דָּא מצוה זו שעליה נאמר
בזאת יבא אהרן אל הקדש,
היא לְמַפְלַח כְּהֵנָּא רַבָּא פּוֹלְחָנָא
דִּיהוּא יוֹמָא כְּמָה דְּאַצְטְרִיף
שיעבוד הכהן גדול עבודת יום הזה
כמו שצריך, כדי לרצות את הספירות
העליונות, ולהמתיק מהם את הדין
והרוגז, שלא יתעורר השטן לקטרג על
ישראל. וְלִמְשַׁלַּח שְׁעִיר לְעִזָּאזֵל
ולשלוח שעיר לעזאזל כדי לסתום פי
השטן שלא יקטרג עוד, רְזָא דָּא,
כְּמָה דָּאתָ אָמַר סוד זה של שליחת

השעיר לעזאזל הוא כמו שכבר נאמר
(נפ' מצוה דף קפה ע"א), בְּגִין לְאַתְפָּרְשָׁא
מַעֲמָא קְדִישָׁא כדי שהמקטרג יפרד
מעם הקדוש, וְלֹא יִתְבַּע חוֹבִיּהוֹן
קָמִי מַלְכָּא וְלֹא יִקְטָרַג עֲלֵיהּ
ולא יתבע עונש על עונותיהם לפני
המלך ולא יקטרג עליהם, דִּיהָא לִית
לִיהּ תְּקִיפּוּ וְשִׁלְטָנוּ שהרי אין לו
חוזק וכח השליטה, בַּר כַּד אַתְקַף
רוּגְזָא מְלַעֲיָלָא רק כשמתגבר הרוגז
והדין מלמעלה, ולכן צריכים להזהר
שלא לעורר את הרוגז והדין למעלה.

וּבַהֲהוּא דִּוְרוֹנָא אַתְהֶפֶךְ לְבַתֵּר אַפּוֹטְרוֹפֶסָא עֲלֵיהּ, וְעַל דָּא
אַתְדַּחֲיִיא מְקַמִּי מְלָכָא, וְהָא אוֹקִימָנָא, בְּגִין דְּאִיהּ
(בראשית 1 ג) קִין כָּל בָּשָׂר, וְעָמָא קִדִּישָׁא יְהִיבִין לִיהּ כְּמָה דְּאַצְטְרִיף
לִיהּ, שְׁעִיר.

וְרִזָּא דָּא (ס"ז כ"א) הֵן עֲשׂוֹ אַחֵי אִישׁ שְׁעִיר. כְּמָה דְּאִיהּ בְּסִטֵּר
דְּקִדּוּשָׁה דְּכָר וְנוֹקְבָא, אוּף הָכִי בְּסִטֵּר מְסַבֵּב דְּכָר וְנוֹקְבָא.
מִתְּלָא אֲמָרִי, לְכַלְכָּא אֲרָמִי לִיהּ גְּרָמָא, יִלְחֹף עֲפָרָא דְּרַגְלָהּ.

נתוק מדבש

וּבַהֲהוּא דִּוְרוֹנָא אַתְהֶפֶךְ לְבַתֵּר אַפּוֹטְרוֹפֶסָא עֲלֵיהּ
ובדורון זה של השעיר, מתהפך אחר
כך למליץ יושר על ישראל, וְעַל דָּא
אַתְדַּחֲיִיא מְקַמִּי מְלָכָא ועל שהוא
רוצה תמיד לקטרג לכן הוא נדחה
מלפני המלך, וְהָא אוֹקִימָנָא והרי
כבר ביארנו, בְּגִין דְּאִיהּ קִין כָּל
בָּשָׂר לפי שהוא נקרא קין כל בשר,
שחשקו לעשות קין וסוף לכל בשר,
כלומר שרוצה לכלות את הכל, לכן הוא
נדחה מלפני המלך ב"ה, וְעָמָא קִדִּישָׁא
יְהִיבִין לִיהּ כְּמָה דְּאַצְטְרִיף לִיהּ,
שְׁעִיר ועם הקדוש נותנים לו שעיר
כמו שראוי לו, ויש לו מזה נחת רוח.
וְרִזָּא דָּא וסוד זה הוא מה שיעקב
אומר הֵן עֲשׂוֹ "אַחֵי" אִישׁ

שְׁעִיר והיינו הס"מ שהוא שרו של
עשו שאליו שולחים את השעיר, וקורא
לו אחי, והיינו כי כְּמָה דְּאִיהּ בְּסִטֵּר
דְּקִדּוּשָׁה דְּכָר וְנוֹקְבָא כמו שהוא
בצד יעקב שהוא צד הקדושה, שיש
בחינת זכר ונקבה, שהם סוד תפארת
ומלכות דקדושה, אוּף הָכִי בְּסִטֵּר
מְסַבֵּב דְּכָר וְנוֹקְבָא כמו כן יש
בצד הטמא בחינת זכר ונקבה, דהיינו
תפארת ומלכות דקליפה, ועל ידי השעיר
לעזאזל גורמים לו קצת יחוד, ואף על
פי כן הדבר מוכרח, כי מִתְּלָא אֲמָרִי
משל אומרים בני אדם, לְכַלְכָּא אֲרָמִי
לִיהּ גְּרָמָא, יִלְחֹף עֲפָרָא דְּרַגְלָהּ
אם תשליך עצם לכלב, ילחך את עפר
רגלך, אף כאן נותנים להס"מ שעיר,
והוא נעשה מליץ יושר על ישראל.

התפשטות הגשמיות בקודש הקדשים

וְתֹאנָא, כְּנֻגְדָם הָיוּ בַּמִּקְדָּשׁ, כְּשֶׁנֶּכְנַס הַכֹּהֵן לִפְנֵי וְלַפְּנִיָּה, דְּתִנְיָא
אָמַר רַבִּי אֲבָא אָמַר רַב יוֹסֵף בֶּשֶׁם רַב הוֹנָא, לִפְנֵי
וְלַפְּנִיָּה הוּא דוֹגְמָתוֹ שֶׁל גֵּן עֵדֶן, וְכִשְׁנֻכְנַס הַכֹּהֵן לְשֵׁם, נִכְנַס
בְּנִשְׁמָה וְלֹא בְּגוֹף, בְּאֵימָה, בִּירְאָה, בְּרִתָּה, בְּזִיעַ, בְּנִקְיוֹת, בְּטַהֲרָה,
וְהַכְּרוּבִים עוֹמְדִים שָׁם שׁוֹמְרִים, כְּדוֹגְמָת אוֹתָם הַכְּרוּבִים הָעוֹמְדִים
בְּשַׁעְרֵי גֵן עֵדֶן.

זָכָה הַכֹּהֵן, נִכְנַס שָׁם בְּשָׁלוֹם, וְיוֹצֵא בְּשָׁלוֹם, לֹא זָכָה, מִבֵּין

נתוק מדבש

מאמר "התפשטות הגשמיות בקודש הקדשים" נתבאר בו שהכרובים
אשר בקודש הקדשים שבמקדש היו כדוגמת הכרובים העליונים שבשערי
גן עדן, והכהן גדול בהכנסו לשם היתה לו התפשטות הגשמיות דהיינו
שהגוף נתבטל לנשמתו ונתמלא באימה ויראה ובנקיות וטהרה ובכך זכה
ויצא בשלום מן הקודש

(מקור המאמר זוהר חדש פר' תולדות דף כד ע"ב, ונצי"לוינו כך א' עמ' טפ)

וְתֹאנָא ולמדנו, כי (ה"ג נכ"י) כְּנֻגְדָם
הָיוּ הַכְּרוּבִים בַּמִּקְדָּשׁ, וְהָיָה כְּמוֹ שֶׁאֵינוֹ, וְנִכְנַס שָׁם בְּאֵימָה,
כְּשֶׁנֶּכְנַס הַכֹּהֵן גְּדוֹל לִפְנֵי וְלַפְּנִיָּה
בַּקֹּדֶשׁ הַקְּדוֹשִׁים בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים, דְּתִנְיָא
שֶׁלֹּא מִדְּנֵי אָמַר רַבִּי אֲבָא אָמַר רַב
יוֹסֵף בֶּשֶׁם רַב הוֹנָא, לִפְנֵי וְלַפְּנִיָּה
הוּא דוֹגְמָתוֹ שֶׁל גֵּן עֵדֶן, קֹדֶשׁ
הַקֹּדֶשׁ הָיָה דוֹגְמָת הַגֵּן עֵדֶן, וְכִשְׁנֻכְנַס
הַכֹּהֵן לְשֵׁם, נִכְנַס בְּנִשְׁמָה וְלֹא
בְּגוֹף ר"ל שֶׁהָיָה לוֹ הַתְּפַשְׁטוּת
הַגְּשְׁמִיּוֹת, וְהַגּוֹף שֶׁלּוֹ נִתְבַּטַּל לְנִשְׁמָתוֹ,

ואז אם זָכָה הַכֹּהֵן שֶׁהָיָה לוֹ כָּל אֵלּוֹ
הַמִּדּוֹת, נִכְנַס שָׁם בְּשָׁלוֹם,
וְיוֹצֵא בְּשָׁלוֹם, וְאִם לֹא זָכָה לְכָל

שְׁנֵי הַכְּרוּבִים יוֹצֵא לֵהֵב, וַיִּשְׂרֹף וַיָּמוּת בְּפָנֶיךָ, אָמַר רַבִּי יְהוֹדָה,
אֲשֶׁרִי הַזֹּכֶה לְעִבּוֹר מֵהֶם בְּשָׁלוֹם.

ענין החתימה בעת נעילה

בְּיוֹמָא דְּכַפּוּרֵי, דִּישְׂרָאֵל כָּלְהוּ קִיַּיְמֵי בְּצִלּוֹתֵין וּבְעוֹתֵין, וּמִשְׁתַּדְּלֵי
בְּפוֹלְחָנָא דְּמֵאֲרִיָּהוֹן, סְתִים הָהוּא פִּתְחָא עַד שְׁעָתָא
דְּצִלּוֹתָא דְּמִנְחָה.

כִּיּוֹן דְּאַעֲבֵר הָאֵי צִלּוֹתָא דְּמִנְחָה, מֵאַתֵּר בֵּי דִינָא דְּהִיכְלָא

מתוך מדבש

אלו המדות, אז מבין שְׁנֵי הַכְּרוּבִים רַבִּי יְהוֹדָה, אֲשֶׁרִי לַכֹּהֵן גָּדוֹל
שֶׁעַל הָאֲרוֹן יוֹצֵא לֵהֵב אֵשׁ רוּחִנִּי, הַזֹּכֶה לְעִבּוֹר מֵהֶם מִן הַכְּרוּבִים
וַיִּשְׂרֹף בָּהּ וַיָּמוּת בְּפָנֶיךָ. אָמַר בְּשָׁלוֹם.

מאמר "ענין החתימה בעת נעילה" מבואר בו דבר יציאת האויר העליון
שבהיכל הזכות בשעת תפילת נעילה, והממונה שבהיכל זה עומד ושני
שמשים עמו ובידיהם החותמות של חיים וכו', וכל פסקי הדינים שפסקו
הבי"ד לכל בני העולם לפניהם, ואז הם נחתמים כפי הנפסק בהיכל הזכות
(מקור המאמר זוהר פר' פקודי דף רמח ע"ב נהיכלות דקדושה, ונצי"ורינו כרך ט עמ'
שלט-שמ)

בְּיוֹמָא דְּכַפּוּרֵי דִּישְׂרָאֵל כָּלְהוּ קִיַּיְמֵי בְּצִלּוֹתֵין וּבְעוֹתֵין
וביום הכפורים שכל ישראל עומדים
בתפלות ובקשות, וּמִשְׁתַּדְּלֵי בְּפוֹלְחָנָא
דְּמֵאֲרִיָּהוֹן ועוסקים בעבודת קונם,
סְתִים הָהוּא פִּתְחָא עַד שְׁעָתָא
דְּצִלּוֹתָא דְּמִנְחָה שעת תפלת המנחה
כִּיּוֹן דְּאַעֲבֵר הָאֵי צִלּוֹתָא דְּמִנְחָה
והגיעה שעת תפלת נעילה, אז מֵאַתֵּר
בֵּי דִינָא דְּהִיכְלָא דְּזִכּוּתָא חַד

דְּזָכוּתָא חַד אֲוִירָא נִפְקָא, וּפְתַחָא דָּא אֲתַפְתַּח, וְהָאִי מִמְּנָא
 דְּהִיכְלָא דָּא קְיִימָא, וְאִינוּן תְּרֵי שְׁמַשִּׁין חַד מִימִינָא וְחַד מִשְׁמָאלָא,
 וְחֻתְמֵי דְחַיִּים וּמוֹתָא בִּידֵיהּ, וְכָל פְּתָקִין דְּעֵלְמָא קִמְיָהּ,
 וּכְדִין אַחְתִּימוּ הֵן לַחַיִּים הֵן לַמּוֹת.

בסוכה חוסים בצל הקדושה ונסתרים מן החיצונים
פולֵי עֵלְמָא עֵאלִין לְדִינָא קָדָם מְלָכָא עֵלְאָה, וְדֵאִין לֹון מִיּוֹמָא

נתוק מדבש

אֲוִירָא נִפְקָא מִמְּקוֹם הַבַּיִת דִּין שְׁבַה־יִכְל הַזֶּה
 הַזֶּה יוֹצֵא אוֹר אֶחָד, וְעִי"ז וּפְתַחָא
 דָּא אֲתַפְתַּח נִפְתַּח זֶה הַפֶּתַח, וְהָאִי
 מִמְּנָא דְּהִיכְלָא דָּא קְיִימָא וְזֶה
 הַמְּוִנָה שְׁבַה־יִכְל הַזֶּה עוֹמֵד, וְאִינוּן
 תְּרֵי שְׁמַשִּׁין חַד מִימִינָא וְחַד
 מִשְׁמָאלָא וְאוֹתָם הַשְּׁנַיִם שְׁמַשִּׁים אֶחָד
 מִימִין וְאֶחָד מִשְׁמָאל עוֹמְדִים עִמּוֹ,
 וְחֻתְמֵי דְחַיִּים וּמוֹתָא בִּידֵיהּ
 וְחֻתְמוֹת שֶׁל חַיִּים וְשֶׁל מוֹת בִּידָם,
 וְכָל פְּתָקִין דְּעֵלְמָא קִמְיָהּ וְכָל
 פְּסָקֵי הַדִּינִים מְכַל בְּנֵי הָעוֹלָם שְׁפִסְקוּ
 הַבַּיִת הַדִּין הֵם לִפְנֵיהֶם, וּכְדִין אַחְתִּימוּ
 הֵן לַחַיִּים הֵן לַמּוֹת וְאֵלֶּם חֻתְמוֹת
 בֵּין לַחַיִּים וּבֵין לַמּוֹת, כִּפִּי שְׁנַפְסָק בְּבֵית
 דִּין שֶׁל מַעְלָה שְׁבַה־יִכְל הַזֶּה.

מאמר "בסוכה חוסים בצל הקדושה ונסתרים מן החיצונים" יבואר בו
 ענין העבודות בקודש שבירח האיתנים, כאשר בד' הימים שבין יוה"כ
 לסוכות מורחים בעשיית סוכה ובקניית ד' המינים כדי להשלים הזכויות,
 ואח"כ חוסים בצל דמהימנותא בסוכה ויוצאים ברשימות המלך במצות
 ארבעת המינים, וכל העולם אומרים עליהם אשרי העם שככה לו

(מקור המאמר זוהר פר' ויחי דף רכ"א ע"א, ונציאורינו כרך ד עמ' ממ-ממא)

פולֵי עֵלְמָא עֵאלִין לְדִינָא קָדָם ישראל בין אומות העולם נכנסים לדין
מְלָכָא עֵלְאָה כל העולם בין לפני מלך העליון ב"ה, וְדֵאִין לֹון

דְּרָאשׁ הַשָּׁנָה וַיּוֹם הַכַּפּוּרִים עַד חֲמֵשׁ סְרִי יוֹמִין לִירְחָא, וּבִין
כָּף אֲשֶׁתְּפָחוּ יִשְׂרָאֵל זָפְאִין כְּלָהוּ בְּתִיבְתָּא, טְרַחֲחִין בְּסִכָּה וְלוּלָב
וְאַתְרוּג, וְלֹא יָדְעִי מֵאֵן נֶצַח דִּינָא, מְלָאכִי עֲלָאִי שְׁאֵלוּ מֵאֵן
נֶצַח דִּינָא, קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר לוֹן אֵינּוֹן דְּמַפְקִי בִּידֵיהּ
סִימְנִין דִּילִי אֵינּוֹן נֶצַחֲחִין דִּינָא.

בְּהַאי יוֹמָא נָפְקִי יִשְׂרָאֵל בְּרִשְׁמֵי דְּמַלְכָּא, בְּתוֹשְׁבַּתְתָּא דְּהַלִּילָא,
עֲאֲלִין בְּסִכָּה, אֲתָרוּג בְּשִׁמְאָלָא לִוְלָב בִּימִינָא, חֲמָאן כְּלָהוּ

מתוק מדבש

מִיּוֹמָא דְּרָאשׁ הַשָּׁנָה וַיּוֹם הַכַּפּוּרִים עַד חֲמֵשׁ סְרִי יוֹמִין לִירְחָא וּדִן
אוֹתָם מִיּוֹם רֵאשׁ הַשָּׁנָה וַיּוֹם הַכַּפּוּרִים
עַד חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה יוֹם לַחֹדֶשׁ (לִפִּי שְׁבִימָם
רֵאשׁוֹן שֶׁל סוּכּוֹת הוּא רֵאשׁוֹן לַחֲשֹׁבֹן
עוֹנוֹת לִכְן נִחְשָׁב כִּאִילוּ עַד אִזְּ נִמְשָׁךְ
הַדִּין). וּבִין כָּף אֲשֶׁתְּפָחוּ יִשְׂרָאֵל
זָפְאִין כְּלָהוּ בְּתִיבְתָּא וּבִין כֵּךְ כֹּל
יִשְׂרָאֵל נִמְצָאִים צְדִיקִים כִּי כּוֹלָם עָשׂוּ
תְּשׁוּבָה עַד יוֹם הַכַּפּוּרִים, טְרַחֲחִין בְּסִכָּה
וְלוּלָב וְאַתְרוּג וְאַחֲכִי בִימֵים שְׁבִין
יוֹם כַּפּוּרִים לְסוּכּוֹת טוֹרָחִים לַעֲשׂוֹת
סוּכָה וְלוּלָב וּמִינֵיו וְאַתְרוּג כְּדֵי לְהַשְׁלִים
זְכוּיּוֹתֵיהֶם, וְלֹא יָדְעִי מֵאֵן נֶצַח דִּינָא
וְעַדִּין לֹא יוֹדְעִים מִי זָכָה בְּדִין, מְלָאכִי
עֲלָאִי שְׁאֵלוּ מֵאֵן נֶצַח דִּינָא מִלֹּאכִי
מַעֲלָה שׁוֹאֲלִים מִי זָכָה בְּדִין, ר"ל אִם
הַקְלִיפּוֹת גָּבְרוּ אוֹ יִשְׂרָאֵל עוֹשֶׂה חֵיל

וּרֹכֵב שְׁמִים בַּעֲזָרָם, קִדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא אָמַר לוֹן אֵינּוֹן דְּמַפְקִי בִּידֵיהּ
סִימְנִין דִּילִי אֵינּוֹן נֶצַחֲחִין דִּינָא
הַקַּב"ה מְשִׁיב לֵהֶם כִּי אֵלוּ שְׁמוּצִיָּאִים
בִּידֵיהֶם הַסִּמְנִים שֶׁלֵּי הֵם זָכוּ בְּדִין.

בְּהַאי יוֹמָא נָפְקִי יִשְׂרָאֵל בְּרִשְׁמֵי
דְּמַלְכָּא בְּיוֹם רֵאשׁוֹן שֶׁל סוּכּוֹת
יוֹצֵאִים יִשְׂרָאֵל בְּרוּשָׁם וְסִימָן הַמֶּלֶךְ,
בְּתוֹשְׁבַּתְתָּא דְּהַלִּילָא וּבְתִשְׁבּוּחוֹת שֶׁל
אֲמִירַת הַלֵּל שֶׁלֶם, עֲאֲלִין בְּסִכָּה
וְנִכְנָסִים בְּסוּכָה לִהְיוֹת תַּחַת צֶל הַקְדוּשָׁה
וּלְהַסְתֵּת מִן הַחֲצִיצוֹנִים, אֲתָרוּג
בְּשִׁמְאָלָא לִוְלָב בִּימִינָא וְאוּחוּזִים
אֲתָרוּג בְּשִׁמְאָלָא לִוְלָב בִּימִינָא, חֲמָאן
כְּלָהוּ דִּישְׂרָאֵל רִשְׁמֵי בְּרִשְׁמֵי
דְּמַלְכָּא קִדְשָׁא וְכֹל הָעוֹלָם רוֹאִים
שִׁישְׂרָאֵל הֵם רְשׁוּמִים וּמְסוּמְנִים

דִּישָׁרָאֵל רְשִׁימִין בְּרִשְׁמִין דְּמִלְפָּא קְדִישָׁא, פְּתַחִי וְאֶמְרִי (מהללס קמד טו) אֲשֶׁרִי הָעָם שְׁפָכָה לוֹ, אֲשֶׁרִי הָעָם שִׁיהוּ"ה אֱלֹהֵינוּ.

עַד כָּאן חֲדָוּתָא דְכָלָא, חֲדָוּתָא דְאוֹשְׁפִיזִין, וְאֶפִּילוּ אוֹמוֹת הָעוֹלָם חֲדָאן בְּחֲדָוּתָא וּמִתְבָּרְכִין מִנָּה, וְעַל דָּא קְרַבְנִין בְּכָל יוֹמָא עֲלִיָּהּ, לְאֵטְלָא עֲלִיָּהּ שְׁלָם וְיִתְבָּרְכוּן מִיָּנָן, מִכָּאן וְלִהְלָאָה יוֹמָא חַד דְּמִלְפָּא עֲלָאָה דְחַדִּי בְּהוּ בִּישְׁרָאֵל, דְכְּתִיב (נמדנר כט לה) בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצַרְתָּ תְּהִיָּה לָכֶם, דְּהָא יוֹמָא דָּא מִן מִלְפָּא בְּלַחֲדוּי, חֲדָוּתָא דִּילִיָּה בִּישְׁרָאֵל.

מתוק מדבש

ישראל ומתברכים מברכתינו, וְעַל דָּא מְקַרְבִּין קְרַבְנִין בְּכָל יוֹמָא עֲלִיָּהּ לְאֵטְלָא עֲלִיָּהּ שְׁלָם וְיִתְבָּרְכוּן מִיָּנָן וְעַל כֵּן מְקַרְבִּים בְּכָל יוֹם קְרַבְנוֹת שֶׁל שְׁבָעִים פְּרִי הַחֵג בְּשִׁבְלִים כְּדִי לְשִׁים עֲלֵיהֶם שְׁלֹם וּשְׁיִתְבָּרְכוּ עַל יְדִינוּ. מִכָּאן וְלִהְלָאָה אַחֵר שְׁבַעַת יְמֵי הַסּוּכּוֹת, יוֹמָא חַד דְּמִלְפָּא עֲלָאָה דְחַדִּי בְּהוּ בִּישְׁרָאֵל יֵשׁ יוֹם אֶחָד שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַעֲלִיּוֹן ב"ה שְׁשִׁמַּח בָּהֶם בִּישְׁרָאֵל דְכְּתִיב בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצַרְתָּ תְּהִיָּה לָכֶם, דְּהָא יוֹמָא דָּא מִן מִלְפָּא בְּלַחֲדוּי כִּי יוֹם זֶה הוּא מִן הַמֶּלֶךְ לְבָדוּ, חֲדָוּתָא דִּילִיָּה בִּישְׁרָאֵל וּשְׁמַחְתּוֹ הִיא רַק עִם יִשְׂרָאֵל.

ברשימות המלך הקדוש ב"ה, פְּתַחִי וְאֶמְרִי פּוֹתְחִים וּאֹמְרִים בְּשִׁבְחָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁרִי הָעָם שְׁפָכָה לוֹ אֲשֶׁרִיָּהֶם יִשְׂרָאֵל שֶׁהִקְבִּיָּה נָתַן לָהֶם תּוֹרַת אֱמֶת, אֲשֶׁרִי הָעָם שִׁיהוּ"ה אֱלֹהֵינוּ וְאֲשֶׁרִיָּהֶם שֶׁה' הוּא אֱלֹהֵיהֶם אֲשֶׁר בִּידּוֹ לְהַשְׁפִּיעַ טוֹבָה מְרֻבָּה בְּגִמּוּל מַעֲשֵׂיהֶם הַטּוֹבִים.

עַד כָּאן חֲדָוּתָא דְכָלָא עַד יוֹם אַחֲרוֹן שֶׁל סוּכּוֹת הוּא שְׁמַחַת כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם, דִּהֵינּוּ חֲדָוּתָא דְאוֹשְׁפִיזִין שְׁמַחַת הָאוֹשְׁפִיזִין, וְאֶפִּילוּ אוֹמוֹת הָעוֹלָם חֲדָאן בְּחֲדָוּתָא וּמִתְבָּרְכִין מִיָּנָן (ה"ג ה"מ"ק והללס) וְאֶפִּילוּ אוֹמוֹת הָעוֹלָם שְׁמַחִים בְּשְׁמַחַת

בישיבה בסוכה מפרסמים ההסתופפות בצל הקב"ה
בספֿות תִּשְׁבוּ שְׁבַעַת יָמִים וְגו', פְּקוּדָא דָּא לִישָׁב בַּסּוּכָה, וְהָא
אוֹקִימָנָא, בְּגִין לְאַחְזָא, דִּישְׂרָאֵל יִתְבִּי בְּרִזָּא דְמַהִימְנוּתָא
בְּלֹא דְחִילוּ כָּלֵל, דְּהָא מְקַטְרָגָא אֲתַפְּרֵשׁ מִנִּיהּ, וְכָל מֵאן דְּאִיהּ
בְּרִזָּא דְמַהִימְנוּתָא, יִתִּיב בַּסּוּכָה.

כְּמָה דְּאוֹקִימָנָא, דְּכִתִּיב כָּל הָאֲזָרַח בִּישְׂרָאֵל יִשְׁבוּ בַּסּפֿות, מֵאן
דְּאִיהּ בְּרִזָּא דְמַהִימְנוּתָא, וּמִזְרַעָא וְשִׁרְשָׁא דִישְׂרָאֵל, יִשְׁבוּ
בַּסּפֿות, וְרִזָּא דָּא אֲתַמַּר בְּכְמָה דּוֹכְתִּי.

נתוק מדבש

מאמר "בישיבה בסוכה מפרסמים ההסתופפות בצל הקב"ה" בו יתבאר
המעם למצות הישיבה בסוכה להראות לכל שאנו יושבים בסוד האמונה
והשי"ת שם חלקינו בקדושת השכינה לחסות בצלו ית"ש ואנו זוכים להיות
מוקפים באורות עליונים

(מקור המאמר זוהר פר' אמור דף קג ע"ב נרע"מ, ונציאונו כך יא עמ' תרג-תרד)

בַּסּפֿות תִּשְׁבוּ שְׁבַעַת יָמִים כֹּל הָאֲזָרַח בִּישְׂרָאֵל יִשְׁבוּ בַּסּוּכָה, פְּקוּדָא (מ) דָּא לִישָׁב בַּסּוּכָה מְצוּה זֶה הִיא לִישָׁב בַּסּוּכָה, וְהָא אוֹקִימָנָא וְהָרִי בִּיאָרְנוּ טַעַם יִשְׁבִּיב בַּסּוּכָה, בְּגִין לְאַחְזָא, דִּישְׂרָאֵל יִתְבִּי בְּרִזָּא דְּמַהִימְנוּתָא בְּלֹא דְחִילוּ כָּלֵל כְּדִי לְהַרְאוֹת לְכָל, שִׁישְׂרָאֵל יוֹשְׁבִים בַּסּוּד הָאֲמוּנָה בְּלֹא פַחַד כָּלֵל מִן הַמְקַטְרָגִים, דְּהָא מְקַטְרָגָא אֲתַפְּרֵשׁ מִנִּיהּ כִּי הַמְקַטְרָג נִפְרֵד מֵהֶם בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים עַל יְדֵי הַשְׁעִיר לַעֲזָאוֹל, וְכָל מֵאן דְּאִיהּ	בְּרִזָּא דְמַהִימְנוּתָא יִתִּיב בַּסּוּכָה וְכָל מִי שֶׁהוּא בַּסּוּד הָאֲמוּנָה יוֹשֵׁב בַּסּוּכָה, דְּהִינּוּ מִי שִׁישׁ לוֹ חֵלֶק בַּקְדוּשַׁת הַשְׁכִּינָה, שְׁבֵה הוּא סוּד הָאֲמוּנָה. כְּמָה דְּאוֹקִימָנָא כְּמוֹ שֶׁבִיאָרְנוּ עַל מָה דְּכִתִּיב כָּל הָאֲזָרַח בִּישְׂרָאֵל יִשְׁבוּ בַּסּפֿות, מֵאן דְּאִיהּ בְּרִזָּא דְּמַהִימְנוּתָא מִי שֶׁהוּא בַּסּוּד הָאֲמוּנָה, וּמִזְרַעָא וְשִׁרְשָׁא דִישְׂרָאֵל וּמִזְרַע וּשְׁוֹרֵשׁ יִשְׂרָאֵל יִשְׁבוּ בַּסּפֿות, וְרִזָּא דָּא אֲתַמַּר בְּכְמָה דּוֹכְתִּי וְסוּד זֶה נֹאמַר
--	--

מנה יפה לאורחים עניים הוא מחלק האושפיון
תננינא לבני עלמא, דמאן (דף קד ע"א) דאית ליה חולקא בעמא,
ובארעא קדישא, יתיב בצלא דמהימנותא, לקבלא
אושפיון, למחדי בהאי עלמא, ובצלמא דאתי.

מתוק מדבש

בכמה מקומות. ור"ל כי ישראל יושבים
בסוכה שהיא סוד צל אור המקיף דחסדים
דאימא [דבינה] המקיף את השכינה שהיא
סוד האמונה, ואנו ממשיכים אלינו מן
אור המקיף ההוא. והענין הוא כי צל
הסוכה נקרא "צלא דמהימנותא" לפי
שאין לך בכל המצות שמפורסמת לכל
כמו מצות סוכה שעושים אותה על הגגות
ובשווקים וברחובות.

ובזה אנו מראים לכל רואה שאנו
מסתופפים בצלו של הקב"ה, והיה
ראוי שיגרה בנו השטן ויקטרג עלינו שאין
תוכנו כברנו, רק שאין אנו חוששים לזה
כי כבר נתרצה ופירש מאתנו על ידי השעיר
לעזאזל, ומכאן שאין לשום חיצוני חלק
בזה הצל, אלא דוקא כל האזרח בישראל
ישבו בסכות, היינו מי שמושרש בתפארת
ישראל העליון.

מאמר "מנה יפה לאורחים עניים הוא מחלק האושפיון" מבואר בו
גודל החיוב להזמין על שולחנו בסוכה אורחים עניים ולתת לפנייהם מן
המובחר שבסעודה דהיינו שהם יטלו חלק בראש, ואם אכן הוא משמחם
ומשביעם הקב"ה שמח עמו ואברהם אבינו ע"ה קורא עליו אז תתענג על
ה', וכן שאר האושפיון קדישין מרעיפים עליו פסוקים של ברכות
ושמירות כשנותן לעניים מחלקם לאחר שהזמינם

(מקור המאמר מהר"ר א'מור דף קד ע"א, ונציאונו כנך יא עמ' מרט-מריצ)

תננינא לבני עלמא פסוק השני
שכתוב כל האזרח בישראל
ישבו בסכות, הוא לבני העולם הזה,
היינו דמאן (דף קד ע"א) דאית ליה
חולקא בעמא כי מי שיש לו חלק
בעם הקדוש, דהיינו שיש לו נשמה
קדושה מושרשת בישראל העליון שהוא
[בחינת] התפארת, ובארעא קדישא

ובְּעֵי לְמַחְדֵּי לְמִסְכְּנֵי, מֵאֵי טַעַמָּא, בְּגִין דְּחוּלְקָא דְּאִינוּן אוֹשְׁפִיזִין דְּזַמִּין, דְּמִסְכְּנֵי הוּא, וְהָהוּא דִּיתִיב בְּצִלָּא דָּא דְּמַהֲיִמְנוּתָא, וְזַמִּין אוֹשְׁפִיזִין אֵלִין עֲלָאִין, אוֹשְׁפִיזֵי מַהֲיִמְנוּתָא, וְלֹא יְהִיב לֹון חוּלְקִיהוֹן, כְּלָהוּ קִימֵי מְנִיָּה, וְאַמְרֵי (משלי כג ו) אֵל תִּלְחֶם אֶת לֶחֶם רַע עֵין וְגו', אֲשֶׁתִּכַּח דְּהָהוּא פְּתוּרָא דְּתַקִּין, דִּילִיָּה הוּא, וְלֹאוּ דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עֲלִיָּה כְּתִיב (מלאכי ג ג) וְזִרְיָתִי פָּרֵשׁ עַל

נתוק מדבש

ויש לו חלק בארץ הקדושה שהיא סוד המלכות, יְתִיב בְּצִלָּא דְּמַהֲיִמְנוּתָא הוּא ראוי לישב בצל האמונה, דהיינו בצל של שבעה אורות מקיפים דחסדים דבינה כנ"ל, לְקַבֵּל אוֹשְׁפִיזִין לקבל את האורחים, לְמַחְדֵּי בְּהַאי עֲלָמָא ולשמוח בעולם הזה במצות סוכה שנשמתו משתעשעת בה, וּבְעֵלְמָא דְּאִתִּי ולשמוח בעולם הבא, שאז תעלה נשמתו בבינה שבה מקור השמחה. וְעַם כָּל דָּא בְּעֵי לְמַחְדֵּי לְמִסְכְּנֵי וְעַם כָּל זֶה צְרִיכִים לשמח את העניים, מֵאֵי טַעַמָּא מהו הטעם, בְּגִין דְּחוּלְקָא דְּאִינוּן אוֹשְׁפִיזִין דְּזַמִּין, דְּמִסְכְּנֵי הוּא לפי שחלקם של אלו האורחים שהזמין לסעודתו, הוא שייך לעניים, כִּי האושפזין נהנים במה שהעניים אוכלים, כִּי העניים מושרשים במלכות, והמשמחם משפיע שפע מהבינה אל המלכות, וגם העניים מושפעים ממנה, וְהָהוּא דִּיתִיב בְּצִלָּא

דָּא דְּמַהֲיִמְנוּתָא וְזֶה שְׁיוּשֵׁב בְּצִלָּא הוּא שֶׁל האמונה, וְזַמִּין אוֹשְׁפִיזִין אֵלִין עֲלָאִין וְזַמִּין אלו האורחים העליונים מצד הבינה, אוֹשְׁפִיזֵי מַהֲיִמְנוּתָא האורחים של אמונה מצד המלכות, וְלֹא יְהִיב לֹון חוּלְקִיהוֹן ואינו נותן להם חלקם מן הסעודות, שֶׁהוּא חֶלֶק הָעֵנִיִּים, אִז כְּלָהוּ קִימֵי מְנִיָּה כולם עומדים מן השלחן וְאַמְרֵי ואומרים אֵל תִּלְחֶם אֶת לֶחֶם רַע עֵין וְגו' פ' אל תאכל לחם של רע עין, כִּי הוּא מִסְטֵרָא אַחֲרָא, ואכילתו הוּא רַק בְּשִׁבִּיל תַּאוֹת גּוֹפּוֹ, לִכְן גּוֹרֵם לַהֲחֹתֵם עֲלֵיו גְּזֻרֹת קִשּׁוֹת, אֲשֶׁתִּכַּח דְּהָהוּא פְּתוּרָא דְּתַקִּין דִּילִיָּה הוּא וְלֹאוּ דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נִמְצָא שְׁשׁוּלְחָן הָהוּא שְׁתִּיקָן וְהַכִּין הוּא שֶׁל הָרַע עֵין וְלֹא שֶׁל הַקִּבְ"ה, עֲלִיָּה כְּתִיב עֲלֵיו נֹאמַר וְזִרְיָתִי פָּרֵשׁ עַל פְּנֵיכֶם וְאַפּוֹר זָבֵל עַל פְּנֵיכֶם כְּדִי לְבַזּוֹת אֶתְכֶם, פָּרֵשׁ חֲגִיכֶם הֹוֵבֵל שֶׁנֶּעֱשֶׂה מִהֶסְעוֹדוֹת

פְּנִיכֶם וְגו', פֶּרֶשׁ חֲגִיכֶם, וְלֹא חֲגִי, וְזֵה לֵהוּא בֶר נֶשׁ
בְּשַׁעֲתָא דְּאַלִּין אוֹשְׁפִיזֵי מְהִימְנוּתָא קִיִּימִי מִפְּתוּרִיה [וכו'].

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, (בְּגִין כָּךְ) אוֹרִייתָא לָא אֶטְרַח עֲלֵיהּ דְּבֶר נֶשׁ
יְתִיר, אֶלָּא פְּמָה דִּיכֵיל, דְּכִתִּיב (דְּנִיִּס טו ז') אִישׁ כְּמִתְנַת יָדוֹ
וְגו'. וְלֹא לִימָא אִינִישׁ, אָכּוּל וְאֶשְׁבַּע וְאַרְוִי בְּקִדְמִיתָא, וּמָה
דִּישְׁתָּאֵר אֶתֶּן לְמִסְכְּנֵי, אֶלָּא רִישָׁא דְּכָלָא דְּאוֹשְׁפִיזִין הוּא, וְאִי
חֲדֵי לְאוֹשְׁפִיזִין וְרַוִּי לֶזֶן, קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא חֲדֵי עֲמִיה, וְאַבְרָהָם
קָרִי עֲלֵיהּ (יִשְׁעִיָּה נח יד) אֲזַ תִּתְעַנֵּג עַל יְהו"ה, וְיִצְחָק קָאֲרִי עֲלֵיהּ
(טז נד ז') כָּל כְּלִי יוֹצֵר עֲלֵיךָ לֹא יִצְלַח.

מתוך מדבש

של החגים שלכם, וְלֹא חֲגִי ואִין אֵלוֹ נחשבים סעודות של חגי, דהיינו של הקב"ה, לכן וְזֵה לֵהוּא בֶר נֶשׁ בְּשַׁעֲתָא דְּאַלִּין אוֹשְׁפִיזֵי מְהִימְנוּתָא קִיִּימִי מִפְּתוּרִיה אוֹי לוֹ לאותו האדם בשעה שאלו האורחים של אמונה עומדים מעל שולחנו [וכו'].

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אוֹרִייתָא לָא אֶטְרַח עֲלֵיהּ דְּבֶר נֶשׁ יְתִיר, אֶלָּא פְּמָה דִּיכֵיל הַתּוּרָה לֹא הַטְרִיחָה אֶת הָאָדָם לַתֵּת יוֹתֵר מִיכּוּלָתּוֹ, אֶלָּא כְּמוֹ שִׁיכּוֹל לִיתֵּן, דְּכִתִּיב אִישׁ כְּמִתְנַת יָדוֹ כְּבִרְכַּת ה' אֱלֹהֵיךָ אֲשֶׁר נָתַן לְךָ. וְלֹא לִימָא אִינִישׁ, אָכּוּל וְאֶשְׁבַּע וְאַרְוִי בְּקִדְמִיתָא וְלֹא יֵאמֹר הָאָדָם, אָכּוּל וְאֶשְׁבַּע וְאַרְוִי תַחֲלִילָה, וּמָה

דִּישְׁתָּאֵר אֶתֶּן לְמִסְכְּנֵי וּמָה שִׁישְׁאֵר מִסְּעוּדָתִי אֶתֶּן לַעֲנִיִּים, אֶלָּא רִישָׁא דְּכָלָא דְּאוֹשְׁפִיזִין הוּא אֵלָּא רִישָׁא הַכֵּל הוּא שֶׁל הָאוֹרְחִים, דהיינו שִׁיתֵּן מִנָּה יִפָּה לַהֲעֲנִיִּים שֶׁהוּא חֵלֶק הָאוֹשְׁפִיזִין, וְרַוִּי שֶׁהֵם יִטְלוּ חֵלֶק בְּרִאשׁ, וְאִי חֲדֵי לְאוֹשְׁפִיזִין וְרַוִּי לֶזֶן, קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא חֲדֵי עֲמִיה וְאִם מִשְׁמַח אֶת הָעֲנִיִּים וּמִשְׁבִּיעַ אוֹתָם, אֲזַ הַקַּב"ה שִׁמַּח עִמּוֹ, וְאַבְרָהָם קָרִי עֲלֵיהּ וְאַבְרָהָם אִישׁ הַחֲסֵד קוֹרָא וּמַכְרִיז עֲלֵיוֹ אֲזַ תִּתְעַנֵּג עַל יְהו"ה, וְיִצְחָק קָאֲרִי עֲלֵיהּ וְיִצְחָק שֶׁהוּא בֶּעַל דִּין קוֹרָא וּמַכְרִיז עֲלֵיוֹ, מָה שֶׁכָּתוּב כָּל כְּלִי יוֹצֵר כָּל כְּלִי זֵינֵן הַמְּחוֹדְדִים, עֲלֵיךָ לֹא יִצְלַח לֹא יִהְיֶה לָהֶם הַצִּלְחָה עֲלֵיךָ, ר"ל לֹא יִזְקֻק לְךָ.

ישראל לוקחים את הקב"ה כביכול ושמחים בו
פקודא דא, ליטול לולב ביהוה יומא, באינן זינן דיליה, והאי
רזא אוקימנא, ואוקמוה חברייא, כמה דקדשא בריה הוא
נטיל לון לישראל בהני יומין, וחדדי בהון.
אוף הכי ישראל נטיל ליה לקדשא בריה הוא לחולקיהון, וחדאן
ביה, ודא הוא רזא דלולב ומינן דביה, דאיהו רזא דיוקנא
דאדם.

מתוק מדבש

מאמר "ישראל לוקחים את הקב"ה כביכול ושמחים בו" יתבאר בו
שסוד מצות ד' המינים הוא מכיון שישראל מקבלים עליהם קיום מצות
הש"ת בשמחה, אז נחשבים כביכול כאילו לקחו את הקב"ה לחלקם.
(מקור המאמר זוהר פר' אמור דף קד ע"א נרע"מ, וצנזאוריטו כרך יא עמ' תריג-תריד)

מה שכתוב ולקחתם לכם ביום הראשון
פרי עץ הדר כפת תמרים וענף עץ
עבות וערבי נחל, פקודא (מז) דא ליטול
לולב ביהוה יומא מצוה זו היא ליטול
לולב ביום ראשון של סוכות, באינן זינן
דיליה עם אותם המינים שלו, והאי רזא
אוקימנא, ואוקמוה חברייא וסוד זה
ביארנוהו, וביארוהו החברים במדרשים,
כי כמה דקדשא בריה הוא נטיל לון
לישראל בהני יומין, וחדדי בהון כמו
שהקב"ה לוקח את ישראל באלו הימים
לחלקו, ושמח בהם, על ידי שזיכה אותם
בדין ביום הכפורים, ומשפיע להם חסדים
בימי הסוכות.

אוף הכי ישראל נטיל ליה לקדשא
בריה הוא לחולקיהון, וחדאן
ביה כמו כן ישראל לוקחים את הקב"ה
לחלקם, ושמחים בו, כי מקבלים עליהם
קיום תורתו ומצותיו בשמחה, ודא
הוא רזא דלולב ומינן דביה וזה
הוא סוד מצות לולב והמינים שבו,
דאיהו רזא דיוקנא דאדם שהוא
סוד שיעור קומת אדם העליון, כי
נרמזות בו שבע ספירות חסד גבורה
תפארת נצח הוד יסוד מלכות דתפארת,
ונמשך לכל אחד חסדים מן בחינת
חכמה בינה דעת, שהם שיעור קומת
אדם העליון.

הושענא רבא, תחילת זמן קבלת הברכות

בְּיֻמָּא קִדְמָאָה דִּירְחָא שִׁירוּתָא דְּדִינָא הוּא, וְסִימָא הוּא בְּהַאי יוּמָא וְהָא אֲתָמֵר.

תָּא חֲזִי, בְּיוֹמָא דָּא שְׁלָמִין וּמְסִימִי עֲמִין בְּרַכָּאן דְּלֵהוֹן, וְשָׂרְאן
בְּדִינָא, וְיִשְׂרָאֵל בְּיוֹמָא דָּא מְסִימִי דִּינִין דְּלֵהוֹן, וְשָׂרְאן בְּבִרְכָתָא.
דִּהָא לְיוֹמָא אַחְרָא זְמִינִין לֹא שְׁתַּעֲשָׁעָא בְּמַלְכָּא, לְנִטְלָא מִיַּיְהּ
בְּרַכָּאן לְכָל שְׁתָּא, וּבִהְיוֹתָ חֲדוּתָא לֹא מְשַׁתְּבְּחִי בְּמַלְכָּא
אַל יִשְׂרָאֵל בְּלַחֲדִייהוּ.

מתוק מדבש

מאמר "הושענא רבה, תחילת זמן קבלת הברכות" יתחזור בו ענין סיום ימי הדין שהוא בהושענא רבה, וע"י מסירת הדין להשכינה מתחילים ישראל בקבלת הברכות עד שבוים שמיני עצרת מוזמנים הם להשתעשע כביכול עם המלך הקדוש ב"ה

(מקור המאמר פר' נו דף לב ע"א, וצביאורינו כרך י עמ' שאל-שלב)

בְּיוֹמָא קֳדָמָא דִּירְחָא שִׁירוּתָא
דְּדִנְיָא הוּא בּוֹם הָרָאוֹן שֶׁל
 חֹדֶשׁ תְּשֵׁרִי שֶׁהוּא רֹאשׁ הַשָּׁנָה אִזּוֹ הוּא
 הַתַּחֲלַת הַדִּין, וְסִימָא הוּא בְּהַאי יוֹמָא
 וְהַסִּיּוֹם הוּא בּוֹה הַיּוֹם שֶׁל הוֹשַׁעְנָא רַבָּא,
 וְהָא אַתְּמָר וְהָרִי לְמַדְנוּ עֲנִין הַזֶּה כְּרָאוּי.

תָּא חֲזִי, בְּיוֹמָא דָּא שְׁלָמִין וּמִסִּימִי עֲמִין בְּרַכָּאן דְּלֵהוֹן בא וראה, כי ביום הזה של הושענא רבא מסיימים האומות את קבלת הברכות שלהם, שקבלו על ידי השבעים פרים שהקריבו עליהם בשבעת ימי חג הסוכות, **וְיִשְׂרָאֵל**

דְּהָא לְיוֹמָא אַחְרָא כי ליום האחר שהוא שמיני עצרת, **זְמַנִּין לְאַשְׁתַּעֲשַׁע** במלפָּא הם מזומנים להשתעשע עם המלך ב"ה, כלומר על ידי שאז הם מעלין מ"ן [התעוררות מלמטה], הם משתתפים ביחוד העליון

ומאן דיתיב עם מלפא, ונטל ליה בלחדיה, כל מה דבעי שאיל ויהיב ליה, ועל דא ישראל שראן, ועמין מסיימי, ועל דא כתיב (מלאכי 6 ב) אהבתי אתכם אמר יהו"ה וגו'.

שמחת ישראל עם השכינה נקראת שמחת תורה
וביום השמיני עצרת, פר אחד איל אחד, הא אוקמוה מארי מתניתין, למלפא דזמין אושפיזין, לבתר דשלח לון, אמר לאלין בני

מתוך מדבש

הנעשה ביום הזה בתפלת המוסף, לנטלא מיניה ברכאן לכל שתא כדי לקבל ממנו ברכות לכל ימות השנה, ובההוא חדוותא לא משתכחי במלפא אלא ישראל בלחדייהו ובאותה השמחה לא נמצאים עם המלך אלא ישראל בלבד. ומאן דיתיב עם מלפא, ונטל ליה בלחדיה ומי שיושב עם המלך, והמלך לוקח אותו לבדו לשבת עמו,

מאמר "שמחת ישראל עם השכינה נקראת שמחת תורה" מבואר בו דבר מנהג השמחה בישראל ביום השמיני של החג שהוא ענין שמחת השכינה ע"ש היחוד העליון שביום זה, ומעטירין את ספרי התורה בכתרים ויש בזה סוד ורמז היחוד דקוב"ה ושכינתיה הנמשך מכל המצות דירה האיתנים שע"ז דרשו חז"ל דתקיפי במצות

(מקור המאמר זוהר פר' פנחס דף רנו ע"ב נרע"מ, וצנזאורינו כרך יד עמ' תלמ-תלמט)

וביום השמיני עצרת תהיה לכם, אחד, הא אוקמוה מארי מתניתין והקרבתם פר אחד איל הרי כבר פירשו חכמי המשנה, למלפא

ביתא דיליה, אָנא וְאַתּוֹן נַעֲבִיד סְעוּדָה קְטָנָה, וּמַאי עֲצָרְתָּ, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר, (ט"ז ט ז') זֶה יַעֲצוֹר בְּעַמִּי, וְלִית עֲצָר אֱלָא מַלְכוּת.
מִסְטָרָא דְשְׂכִינְתָּא עֲלָאָה עֲבִיד סְעוּדָתָא רַבְרָבָא, וּמִסְטָרָא
דְּמַלְכוּתָא סְעוּדָתָא זַעֲיָרָא.
וְנוֹהֲגִין לְמַעַבְדּוֹת יִשְׂרָאֵל עִמָּה חֲדוּתָא, וְאַתְקִרְיָאָת שְׂמַחַת תּוֹרָה,
וּמַעֲטָרֵין לְסֵפֶר תּוֹרָה בְּכֶתֶר דִּילִיָּה, רְמִז סֵפֶר תּוֹרָה
לְתַפְאֲרָתָא, שְׂכִינְתָּא עֲטָרַת תַּפְאֲרָתָא.

נתוק מדבש

דְּזַמִּין אוֹשְׁפִיזִין מִשַּׁל לַמֶּלֶךְ שֶׁהוּמִין אֲוֹרָחִים, לְבָתֵּר דְּשַׁלַּח לֹוֹן וְלֵאחֵר שֶׁשַּׁלַּח אוֹתָם, אָמַר לְאַלִּין בְּנֵי בֵּיתָא דִּילִיָּה אִמַּר לְבְנֵי הַבֵּית שְׁלוֹ, אָנָּה וְאַתּוֹן נַעֲבִיד סְעוּדָה קְטָנָה אֲנִי וְאַתֶּם נַעֲשֶׂה סְעוּדָה קְטָנָה. וּמַאי עֲצָרְתָּ מֵה פִּירוּשׁוֹ, וְאִמַּר כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר זֶה יַעֲצוֹר בְּעַמִּי שֶׁפִּירוּשׁוֹ זֶה יִמְשׁוֹל בְּעַמִּי, וְלִית עֲצָר אֱלָא מַלְכוּת וְאִין עֲצָר אֱלָא הַמַּלְכוּת שֶׁהִיא הַמּוֹשֵׁל בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְזֶהוּ "בְּיוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצַרְתָּ תִּהְיֶה לָכֶם", דִּהִינּוּ יוֹם שֶׁל הַמַּלְכוּת תִּהְיֶה לָכֶם כְּדִמְפָּרֵשׁ וְאִזֵּיל.
וְאִמַּר כִּי מִסְטָרָא דְשְׂכִינְתָּא עֲלָאָה עֲבִיד סְעוּדָתָא רַבְרָבָא מִצַּד הַשְּׂכִינָה הָעֲלִיוֹנָה שֶׁהִיא הַבֵּינָה עוֹשֶׂה [בְּחִינַת] הַתַּפְאֲרָת סְעוּדָה גְּדוּלָּה בִּשְׁבַעַת יְמֵי הַסּוּכּוֹת מִשְׁבָּעִים פְּרִים, וּמִסְטָרָא
דְּמַלְכוּתָא סְעוּדָתָא זַעֲיָרָא מִצַּד הַמַּלְכוּת [הַשְּׂכִינָה] הַזֵּאת הִיא עוֹשֶׂה קְטָנָה בְּשִׁמְנֵי עֲצַרְתָּ מִפֶּר אֶחָד וְאִיל
אֶחָד.
וְנוֹהֲגִין לְמַעַבְדּוֹת יִשְׂרָאֵל עִמָּה חֲדוּתָא בְּשִׁמְנֵי עֲצַרְתָּ נִוְהֵגִים יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת עִם הַמַּלְכוּת שְׂמַחָה, וְאַתְקִרְיָאָת שְׂמַחַת תּוֹרָה וְנִקְרָא יוֹם זֶה שְׂמַחַת תּוֹרָה, עַל שֶׁמֶ יַחֲדוּ קוֹב"ה וְשְׂכִינְתָּהּ הַנֶּעֱשֶׂה בְּזֶה הַיּוֹם, לִכֵּן וּמַעֲטָרֵין לְסֵפֶר תּוֹרָה בְּכֶתֶר דִּילִיָּה מַעֲטָרִים אֶת הַסֵּפֶר תּוֹרָה בְּכֶתֶר שְׁלוֹ, וּמִפְּרֵשׁ רְמִז סֵפֶר תּוֹרָה לְתַפְאֲרָתָא הַסֵּפֶר תּוֹרָה הוּא רֹמֵז עַל הַתַּפְאֲרָת שֶׁהוּא סוּד הַתּוֹרָה שֶׁבְּכַתֵּב, שְׂכִינְתָּא עֲטָרַת תַּפְאֲרָתָא וְהַשְּׂכִינָה הִיא עֲטָרַת תַּפְאֲרָתָא, בְּסוּד הַכְּתוּב (מִשְׁלֵי יז ד') אֵשֶׁת חֵיל עֲטָרַת בַּעֲלָהּ, וְהִינּוּ בִשְׁעַת הַיַּחְדוּד.